

מילי דמלכא

שיחות ומאמרים שזכינו לשמוע מאת
כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

השכל וידוע אותי

דברות קודש ר"ח אייר תשפ"ב

שבע שבתות תמימות תהיינה

עבודת ימי הספירה

יו"ל ע"י

מכון שפה ברורה

שע"י חסידי קאסוב

אייר תשפ"ג לפ"ק

- אחים יקרים אחים לדעה -

הננו בזה בקריאה של חיבה לכל קוראינו ואנ"ש היקרים שיחי
שהיות ומלאכת הכתיבה, העריכה, וסידור הגליונות, שיהיו באופן נאה ויאה ומכובד עולים ממון הרבה,
וכדי להוציא את הגליון אנו צריכים את עזרת הציבור החפץ ורוצה בקיומו

אנו פנים לעזרת הציבור הושיטו ידכם והרימו את נדבת לבכם לתרום מתנה יפה ונכבדת

וההזדמנות נאותה לתרום לעילוי נשמת יקירכם אשר בוודאי תהא
לטובת נשמתם זכות הפצת דברי תורה האלו
וגם בעת שמחתכם תבוא הברכה לכם ולביתכם

והנצחתם תונצחו בתוך הקונטרסים לפרסם עושי מצוה

ובכן אלו הרוצים בהנצחה או החפצים לתרום עקב שמחה וכן מי ברצונם לתרום לעילוי נשמת

יפנו לר' מאיר גאדינגער הי"ו במס' 917-686-5892

או להתקשר ע"ד אימייל ל **toraskosov@gmail.com**

וזכות הגדול של זיכוי הרבים תעמוד לכם להתברך בכל מילי דמיטב

הד"ר ימוד בגליון דולו

יהיה לזכות רפואתו השלימה והמהירה של
מרן רבינו שרגא פייביש בן מלכה שליט"א
בתוך שאר דולי ישראל

לשמעו דרשות, ושיעורים שונים מכ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
וכן למודעות ומאורעות שונות בקרב קהילתנו הק'
יש להתקשר לקו "קול קאסוב"

במס' 972-72-370-1810 או במס' 718-682-2004 ישראל

כל הזכויות שמורות

להערות והארות או לקבל הגליון מדי שבוע בשבוע ע"י e-mail

יש לפנות להמערכת

במס' 917-686-5892

או אל **toraskosov@gmail.com**

נערך ונסדר ע"י:

השכל וידוע אותי

דברות קודש ראש חודש אייר תשפ"ב

הגבור בגבורתו אל יתהלל עשיר בעשרו. כי אם בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי וגו' נאם ה'.

רמז נוסף יש בחודש זה, שכן אייר ר"ת ה' ה' [אות י' הוא תחילת שם הוי"ה] א-ל רחום (ראה אמרי נועם פרשת ראה ד"ה או יאמר ראה), המורה על הי"ג מידות של רחמים שנאמרו לישראל לאחר שנכשלו בחטא העגל, וכל הנהגותיו של השי"ת עם בני

רמזי חודש אייר המורים על ענין האמונה

עומדים אנו בתחילת חודש אייר, וידוע (משנת חסידים מסכת אייר וסיון פרק א משנה א) שצירוף הוי"ה המאיר בחודש זה, הוא ראשי תיבות של הפסוק (ירמיה ט, כג) 'בזאת יתהלל המתהלל השכל וידוע אותי, וז"ל הפסוקים (שם, כב-כג): כה אמר ה' אל יתהלל חכם בחכמתו ואל יתהלל

א. וז"ל: חדש אייר הוא און ימין דרחל והויה השולטת בה היא הצירוף השני של הי"ב צירופיה היוצא מר"ת יתהל"ל המתהל"ל השכל וידע לפיכך הוא נקוד בניקוד ר"ת אלו וצריך לכווננו בחתימת ברכה רבעית דמוסף לר"ח זה וגם יכוין בצירוף השני של אהיה.

ב. ראה מאור ושמש (פרשת שמיני) שכתב וז"ל: בשבוע ג' אנו ממשיכים הדעת לספירות (שער הכוונות ענין ספירת העומר דרוש ח) ובשבוע ג' של הספירה מתחיל ר"ח אייר, והצירוף של חודש אייר הוא דעת, שהצירוף שלו הוא יתהלל המתהלל השכל וידוע וגו' (ירמיה ט, כג), ושם מ"ה הוא דעת ומי שהוא חכם ומבין מדעתו (עי"פ חגיגה יא): יוכל לידע שגם הצירוף של ראש חודש מרחשון יורה על הדעת. לכן נהגו אנשי קדמוני זמנינו ללמוד בר"ח אייר ובר"ח מרחשון הלכה תוספות, מפני שביו"ט נתגלו קדושות עליונות על הכנסת ישראל, שהן בינה ודעת, וצירוף של ר"ח אייר ור"ח מרחשון מורים על הדעת, ונתכשרו חדשים אלו להשיג דעת התורה יותר מבשאר חדשים. והיה זאת להם לאות, אם ניתוסף להם דעת יותר ומחדשין חידושין דאורייתא יותר מבשאר חדשים, אז ידעו שהשיגו בהחג הקדושות העליונות.

ג. וז"ל שם: רחום נגד אייר, כי 'אייר' ר"ת ה' ה' אל רחום.

מילי דמלכא

שבש"ס, היינו להתאמץ ולהתייגע עד שיגיע אל המכוון, וכנרמז בלשון הפסוק 'השכל וידוע אותי', להשכיל ולידע את עומק ענייני האמונה, הן בהתקשרות אמיתית לבורא כל עולמים והן להתבונן בהשגחה פרטית וכדומה.

והמתבונן היטיב בהנהגתו של השי"ת, זוכה להביט על כל המאורעות שבעולם באופן נעלה יותר משאר בני אדם, וישיג השגות גדולות בדרכי ההנהגה בידיעה ברורה ובהכרה אמיתית.

ובנודע שהצדיקים הפליגו מאוד באמונת השי"ת בדרך האמור של 'השכל וידוע אותי', עד שלפעמים כשכאו אצלם אנשים להיפקד בדבר ישועה ורחמים, אם בכדי לזכות לזרע של קיימא או עבור ישועה לפרנסה בריווח וכדו', אזי היה ונמנעו מלברך ולהושיע באותו הדבר שהפצירו הבאים להוושע,

ישראל מאז נמשכים ממידות אלו, ואפילו בזמן שנתחייבו כליה ח"ו, התנהג עמהם הקב"ה במידת הרחמים, ואיתא בגמ' (ראש השנה יז:) 'מלמד שנתעטף וכו' אמר לו (הקב"ה למשה) כל זמן שישראל חוטאין, יעשו לפני כסדר הזה ואני מוחל להם'.

משני רמזים האלו נודע, שיש להאמין ולהתדבק בהשי"ת ובהנהגותיו ית', ואם כן עלינו להבין מהו השייכות של עבודה הזאת לחודש אייר דייקא.

עיקר האמונה שיכיר וישיג את דרכי ההנהגה של השי"ת

בתחילה נקדים לבאר שיסוד האמונה בהשי"ת הוא כמו שמוכא בספר התניא"ה, שיש להתעמק ולהתבונן ביגיעה ובהתאמצות בדרכי השי"ת בהנהגת עולמו, וכפי הנדרש למי שעוסק בסוגיות המורכבות

ד. ראה בספר בני יששכר (מאמרי חודש אלול, מאמר ב') שם מובא פלוגתת הקדמונים בפירוש תיבת 'יעשו', יש שסברו שהכוונה הוא שצריך לעשות ממש [כמ"ש חז"ל מה הוא רחום אף אתה וכו'] ויש אומרים שסגי באמירה בלבד, וכתב שם שהבעל הפלאה ז"ל הכריע דבאמירה בעלמא סגי, וכן מסיים שם בעצמו ז"ל: ולפי זה על כרחך פירוש המאמר (יעשו לפני כסדר הזה) הכוונה באמירה בעלמא, ע"כ. **אבל זה ברור שכולי עלמא מודו דלא נתכוונו לאמירה גרידא בלי התבוננות כלל.**

ה. וזל"ק (לקוטי אמרים פרק מב), 'אך עיקר הדעת אינה הידיעה לבדה שידעו גדולת ה' מפי סופרים ומפי ספרים אלא העיקר הוא להעמיק דעתו בגדולת ה' ולתקוע מחשבתו בה' בחוזק ואומץ הלב והמוח עד שתהא מחשבתו מקושרת בה' בקשר אמיץ וחזק כמו שהיא מקושרת בדבר גשמי שרואה בעיני בשר ומעמיק בו מחשבתו כנודע שדעת הוא לשון התקשרות כמו והאדם ידע וגו'". וראה עוד מה שכתב באגרת התשובה (סוף פרק כה).

השכל וידוע אותי

ג

היה, ואי אפשר שיתעורר שוב אותו זמן, ואותו בחינה.

והתירוץ הוא, שהאנשים הטמאים הללו חשבו בנפשם שעל

ידי שיתעסקו ויעמיקו בלבבם את ענין האמונה בבחינת 'השכל וידוע אותי',

אזי יוכלו להשיג את המדריגה הנעלית שישכון השי"ת ביניהם גם כשהם

בתוך טומאתם, והם התייגעו והתאמצו בכל לבבם שיאמינו ויכירו בגדלות

השי"ת, ושידעו בכירור שבכל עת ובכל רגע 'מלוא כל הארץ כבודו'

(ישעיה ו, ג), ואין הבדל מבחינת ההשפעה בין אם זכו להיות בטהרה

בעת שנצטוו ישראל על הקרבן ובין אם לא, וכשם שרצה השי"ת להתגלות

ולשכון בתוך עם ישראל ביום י"ד ניסן, כך על ידי אמונתם ודביקותם

השיגו שהם יכולים לזכות שיתגלה הבורא כל עולמים גם בחודש אייר,

ואותו הבחינה הגדולה של 'ועברתי בארץ מצרים בלילה הזה' דקאי

אחודש ניסן דוקא, אין זה אלא לפנים, שהרי 'לית אתר פנוי מיניה' (תיקוני זהר

תיקון נו צא, ב), ושוב בחודש אייר הם יכולים לעורר את אותו הבחינה של

'ועברתי', ואכן בכוח אמונתם הגדולה זכו שיתעורר הענין שוב והסכים

הקב"ה שיקריבו קרבן הפסח בי"ד אייר, נמצא שדייקא בחודש זה זכו בני ישראל לחדש פרשה חדשה

בתורה, ולהוריד השראת השכינה בחודש זה מדי שנה בשנה ע"י

אמונתם בחוש והתדבקות בו ית'.

וטעם הדבר הוא, שהצדיקים האלו השיגו ההכנה וההכרה בהנהגת

ובהשגחת השי"ת, וידעו בכירור שישועה כזו לא יועיל לאדם זה

לטובה, ולפעמים רק לאחר זמן יהיה האדם ראוי לכך.

הטמאים לנפש אדם השיגו את מדריגת האמונה כמו בפסח ראשון

ואילו יטעון האדם ויאמר, הרי עבודה זו של האמונה על ידי שישכיל

ויתבונן, שייכת רק לאנשים צדיקים המורמים מעם, והאיך יכולים אנשים

פשוטים כערכינו להרהיב עוז ולעבוד את השי"ת באמונה כראוי, אין זה

אלא טענה מוטעית.

דהנה אנו רואים בקרבן 'פסח שני' שהאנשים שהיו טמאים לנפש

אדם ולא יכלו להקריב קרבן פסח במועדו ביום י"ד ניסן, זכו בטענתם

שטענו (במדבר ט, ז) 'למה נגרע', ואכן בישר להם משה רבינו שיוכלו

להשלים הקרבת הפסח בי"ד אייר, ולכאורה הלא עצם בקשתם הוא

תמוה, וכי מאיזה סיבה סברו שישכון השי"ת את שכינתו למטה ביום י"ד

'אייר' לקבל קרבנותיהם כשכל הקרבן הוא זכר לאותו לילה שזכו

לה לאחר שהקריבו קרבן הפסח בי"ד ניסן' שהקב"ה השרה שכינתו

בתוך בני ישראל בתוככי ערות מצרים, ואף גם שהיו אז טמאים

לנפש, אבל מכל מקום מה שהיה

מילי דמלכא

הבורא עד שהכירו בגזירת הקב"ה שבוודאי יתגלה ויתהפך מהשהייה במערה כל אותן שנים דבר טוב, וכמו שכן היה שתורתו של רשב"י – הזוהר הקדוש, האיר את כל העולם מאז ועד היום הזה, ונשפעים ממנו אוצרות מלאים של אמונה ועבודת ה' בפנימיות, וכן כל תורת החסידות מיוסדת על תורתו של רבי שמעון בר יוחאי, נמצא שבזכות עבודתם הנעלית במערה ובכוח אמונתם האמיתית וההכרה בהנהגת השי"ת יכולים אנו בדורות הבאים להגיע גם כן להשגות גדולות באמונת ה', ובכך לא תשתכח תורה מישראל, כפי שתחזינה עינינו שכלל ישראל בהמוניהם מקושרים אליו ולתורתו כל אחד לפום דרגא דיליה.

על ידי הארת האמונה שנשרשה בימי הפסח יוכל להמשיכו בימי הספירה

וענין זה שייך לכל יחיד ויחיד שישתדל לקבוע בנפשו, לקשר עצמו בקשר אמיץ לבורא כל עולמים בבחינת 'השכל וידוע אותי', והחלש יאזור חיל ויאמר גיבור אני, ובפרט עתה לאחר חג הפסח שבו יצאו ישראל ממצרים, ואחר כך זכו שנקרע להם הים וכולם מקטן ועד גדול זכו

וכמו שאיתא משמיה דהרה"ק בעל החידושי הרי"ם זי"ע (הובא ב'שפתי צדיק' - פילץ פרשת בהעלותך) וזל"ק: זקיני הקדוש ז"ל אמר יען שהטמאים צעקו למה נגרע, ואין מובן כלל מה צעקו הלא בפיהם אמרו טעם הגרעון מפני הטומאה, אבל הי' צר להם מאור שיחסרו מצוה הקדושה כזו, ולא יכלו להתאפק מלזעוק למה נגרע. וע"י גודל התלהבות תשוקתם להמצוה נפתח פתח חרש שיתמשך אור קדושת הפסח שלשים יום ויוכלו אז לעשות'.

רבי שמעון בר יוחאי ובנו רבי אלעזר השיגו במערה את דרכי הנהגת השי"ת

כמו כן חל בחודש זה היומא דהילולא קדישא של התנא הקדוש רבי שמעון בן יוחאי שאצלו ראו עבודה זו באופן נעלה מאד בעת שנגזר עליו ועל בנו רבי אלעזר שיתחבאו במערה י"ג שנים (ראה שבת ג:), ולכאורה איך יכלו לסבול זמן כה רב במערה בלא כלום, הרי על פי דרך הטבע אין בכוחו של אדם לישב בדרד אפילו במשך חודש אחד במערה באותו מצב ולעבוד את הבורא כראוי וכנכון, אלא העניין הוא שהצדיקים הקדושים האלו השיגו והאמינו בלב שלם בהנהגת

1. ובגמרא (שבת קלח:) תניא רבי שמעון בן יוחי אומר חס ושלום שתשתכח תורה מישראל שנאמר (דברים לא-כא) כי לא תשכח מפי זרעו

השכל וידוע אותי

ה

נשרש בנו ולהמשיך ממנה להאיר עוד ועוד".

כשישריש בליבו האמונה בימי הספירה יזכה ל'דעת' ולצאת מ'גלות המידות'

ובתוספת נופך למעלת עבודה שנגבה זו דייקא עתה בימי הספירה, ראוי ונכון להביא לשון קדשו של בעל ה'אור המאיר' (זיטאמיר - דרוש לספירת העומר), וז"ל: והנה איתא בספרים (פרי עץ חיים שער חג המצות פרק א) שבמצרים היה הדעת בגלות^ט, ועתה המדות המה בגלות, והכוונה טרם הראות אותות ומופתים במצרים, עדיין לא ידעו ולא יבינו פרסום אלקותו יתברך, ויכלתו הגדולה אשר כל יכול לשדד המערכות וגו', וכל זה שכחו מחמת גדול טורח השעבוד את בחינת אלקותם שקבלו מהאבות, וממילא נפל הדעת את ה' במיצר י"ם החכמה, ואחר כך בהגיע עת לצאת בני ישראל מעבודת מצרים, על ידי שידוד המערכה והראות אותות ומופתים, אז ניכר גדולתו ורוממותו ועוצם יכולתו

לראות את כבוד ה', וכולם אמרו שירה כאחד, אם כן עלינו להתחזק בזה אפילו לאחר שכלו ימי הפסח, ואפשר להמשיל זאת למקום שהאירו אותו באור יקרות, והיה המקום מאיר ומהנה את בני האדם עד למאוד, ובא אחד וכיבה את המאורות, ואז כשבאו שוב בני אדם לאותו מקום והשתוקקו ליהנות מזיו האור, אמר אחד לפניהם, אל תעצבו על חסרון המאורות, כי האורות עדיין קיימים במקום זה, וכל מה שעליכם לעשות הוא לגשת לכפתור שם מדליקים אותו ואז בפעולה קלה מאוד יהנו גם הם מהאור יקרות.

כמו כן כשאנו ניגשים לקראת עבודת ימי הספירה שהם בחודש אייר שבו נרמז לנו הענין של עבודת האמונה בבחינת 'השכל וידוע אותי' לאחר שנתמלא רוחנו ונשמותינו בחג הפסח – חג האמונה באור יקרות, וכבר נשרש בנו ענין האמונה, אז כעת עבודתינו בימי הספירה להמשיך על עצמינו מאותו אור יקרות שכבר

ז. וכמו שפירש רש"י בשם המכילתא בפסוק (שמות טו, ב) זה א-לי ואנוהו. בכבודו נגלה עליהם והיו מראין אותו באצבע, ראתה שפחה על הים מה שלא ראו נביאים.

ח. וכעין שביאר ה'עבודת ישראל' (יום ב' דפסח) וספרתם לכם ממחרת השבת וגו' (ויקרא כג, טו) 'וספרתם' הוא מלשון ספיר ויהלום, שאתם צריכים להאיר וכו'.

ט. וזה לשונו שם: שבהיות ישראל במצרים היו בגלות הדעת, היינו שהיה כביכול בחינת הסתלקות המוחין, וסוד מקור נשמות ישראל היה לבחינת עיבור, והוא הסתלקות המוחין סוד חכמה בינה דעת.

בקרבו לבו, כיון שעומד עדיין עם ראשו ורובו במיצר ים עם מדותיו, שאינו נקי וזך בהם ממגע נכרי, ויכול להיות שילכד ח"ו בחומר שבעונות ומדות מגונות, וקשה עונשם של מדות' (יבמות כא, א), עכל"ק.

ובך גם אנו מוצאים בדבריו הק' של הרה"ק בעל ה'מאור עיניים' זי"ע (בפרשת שמות) וז"ל: והנה אחר יציאת מצרים שהוציאו הדעת מהגלות, אף שיש גלות, מכל מקום אין הדעת בגלות, כי אם לתועים גמורים הכופרים במציאות, אבל לרוב העולם אין בגלות, כי אם המדות, דהיינו אהבה ויראה והתפארות ואינך המדות, כי הכל יודעים שיש מציאת האל יתברך שמו, ויש להם דעת כל אחד לפי בחינתו, אך המדות מתלבשים בגלות, כגון אהבת אחרות ויראת אחרות, וכן בכל המדות משתמשין בהם שלא כרצון הבורא ית"ש אשר טבע וחקק בהם המדות רק לעבודתו יתברך'.

גלות המדות קשה מגלות הדעת

ועל קושי זה של גלות המידות יותר מגלות הדעת ראה מה שכתב

על ידי משה רבינו, ויצא הדעת מהגלות, עד שמגדולים ועד קטנים גדול שמו יתברך, לדעת שיש בורא עולם ומנהיג ומשגיח.

אמנם עם כל זה עתה המדות המה בגלות, כי עינינו הרואות עתה, אם שואלים לאחד מישראל מאן דהוא, האתה מאמין באמונה שלימה בבורא עולם, שהמציא יש מאין, ומשגיח בפרטי פרטיות דרכי איש ומעלליו ומספר צעדיו, יאמר: הן, ו'האמנתי כי אדבר' שהו"ה כל הויו"ת, ועם כל זה כשתתבונן ותסתכל אחרי פרטי מעשיו, נמצא עולתה בו, והולך שובב בדרך לבו, ולא זר מתאותיו הבהמיות, כי אם מלא פניות ורמאות, ואם בא יבא לידו אחת ממדות המגונות לא יעזבנה, מורה היות שהמדות המה אצלו עדיין בגלות, ואינו יכול להכניס הדעת והמדע שידע בעצמו לערך תבונתו, שיש אלוה המשגיח בפרטיותו וצפונת מחשבותיו, עם כל זה התאווה גוברת עליו, ונגרר אחרי רוע המדות ז' תועבות המושכים לאדם למטה לקליפיות, וכיון שכן אם כן מה מועיל לו הדעת את ה' ואמונה התקועה

י. וראה עוד בדרוש לסוכות מה שכתב שם: ואיתא (ר' פע"ח שער חג המצות פ"א) בתחלה היה הדעת בגלות, ועתה המדות המה בגלות בחוץ, הענין, כי אם תשאול לקטן שבקטנים, היש לך האמונה בבורא עולם, אזי יאמר שהאמונה תקוע בלבו, שיש בורא עולם ומנהיג ומשגיח בפרטי פרטיות ועם כל זה לבו בל עמו, ולא זר מתאות לבו מכל הבא בידו, מפניות ורמאות וכדומה ממדות מגונות, והכל מורה היות המדות המה בגלות, ואינו יכול להכניס הדעת בהמדות, ולזה תיכף

השכל וידוע אותי

ז

כטללי תחיה עבורינו וז"ל: ולגודל רחמנותו יתברך כרחם אב על בנים, צונו לספור שבע שבועות תיכף אחר צאתם ממצרים, הוצאות הדעת מהגלות, צוה לנו להכניס הדעת בהמדות, וזה עיקר הכוונה של ספירות עומר, להכניס בקרבן אותו הדעת שקנה בעצמותו בצאתו ממצרים דעת, ועתה יש לו התפשטות הדעת, כאשר נראה ב'דרוש פסח' (שער הכוונות דרושי הפסח דרוש ט), איך שמציאות מצרים ישנה בכל אדם ובכל זמן, ולערך דעתו ועוצם הכרתו ואמונתו התקוע בקרב לבו יכנס זה הדעת בבחינת מדותיו, לבלתי עשות פעולה גדולה וקטנה זולת הבורא, כי אם הכל בהתקשורת, כאלו עומד לפני המלך ורואה מצפוניו וגילוייו, ומלא בושח וכלימה לפניו יתברך, וזה תועיל לו אחר כך בבא חג הקדוש שבועות,

בספר אגרא דכלה (פרשת כי תצא) וזה לשון קדשו: והנה ידוע שכעת הוא גלות המדות חג"ת נה"מ, והדעת הוא הכולל מאחד ומקיים כל המדות, והנה ידוע דבשביל זה נתארך בעוה"ר זמן הגלות הזה, להיותו מגלות המדות. ומוסיף שם שגלות זה קשה מגלות הדעת, משום שלכל אחד הוא באופן אחר: ואין גלות אחד דומה לחברו, כי אצל זה מדת אהבה בגלות ואצל זה היראה וכיוצא, מה שאין כן במצרים היה גלות הדעת והיה לכולם בשוה, והבן מאד"א.

בספירת העומר יש התפשטות הדעת ויש להתבונן ולהכניס דעת בלבו

ועל זה ממשיך בעל האור המאיר שם בדבריו הנפלאים והם ממש

אחר צאת בני ישראל ממצרים, בא להם מצות ספירת העומר, עצם הכוונה להכניס הדעת שנודעת להם באמצעות יציאת מצרים.

יא. וכך כתב בספרו רגל ישרה (מערכת ד אות כד): וזה לדעתי מה שנמשך הגלות המור הזה בעוה"ר, כי במצרים היה גלות כולל לכולם יחד גלות הדעת, ובהתוודע להם אלקותו אזי תיכף נגאלו, משא"כ כעת בגלות המדות אינו דומה גלות של זה לגלותו של זה, כי אצל זה בגלות מדת החסד שהוא אהבה ועוסק במידה הלזו באהבות רעות רחמנא ליצלן, ואצל זה מדת יראה ועוסק ביראות רעות וכדומה. וראה מה שכתב רבינו בבני יששכר מאמרי חודש אדר מאמר ג בהגהה ולא יקשה לן מה שכתבתי במקום אחר (רגל ישרה מערכת ד אות כד) אשר רק במצרים היה גלות הדעת, וכבר יצאנו מזה לחירות עולם, וגלויות אחרות הם גלות המדות כי אם עיני שכל לך תבין, במצרים היה גלות בחינת הדעת הכללי, ובגלויות אחרות גלות הדעת המתלבש במדות, כמה דאת אמר (משלי כד ד) 'ובדעת חדרים ימלאון'. כלומר חדרים הם המדות וזה הדעת הממלא את המדות שהוא עדיין בגלות.

מילי דמלכא

על ידי שיכניס לעצמו הדעת
יתקן הכל וגם יוכל להביא את
המדות להטוב

ועוד עצה נפלאה להוציא המידות
מהגלות אנו מוצאים בהמשך
דבריו הק' של בעל המאור עינים (שם)
וז"ל: הזהירה התורה בכל מקום 'זכור
את יום צאתך מארץ מצרים', 'למען
תזכור וגו'', וכן כמה פעמים, כי הוא
נתינת עצה איך להוציא המדות גם כן
מהגלות, כי אם יזכור כל אחד כי
הדעת יצא כבר ממצרים ונודע לו
מציאת האל יתברך שמו בודאי נקל
גם כן להוציא את מדותיו מהרע
ולהביאן אל הטוב כנודע, שלא
להשתמש בהן רק כמו שמחייב הדעת
וכמו שדרש בן זומה 'למען תזכור וגו'
כל ימי חייך', 'ימי חייך' הימים, 'כל

להיות כלי מוכן ומוכשר בקומה
שלימה להארת התורה הקדושה, שאז
חוזר למציאות הראשון שניתנה התורה
לעם קרובו ישראל, ולכן החיוב מוטל
להכין את לבו על ידי סוד הספירה,
לתקן מלא קומתו בזיכוך גדול,
שתוכל התורה להאיר אליו בלי שום
מונע, וכלל זה נקוט בידך, לערך
הכנתו וזיכוך גופו, כמו כן מקבל
בחינת תורתו של כל השנה'.

וע"ע בדיבוריו הק' באור המאיר
(כרוש לסוכות) ששם מסיים את
דבריו בזה"ל: ולכן בין פסח לעצרת
זמן קבלת התורה, מצוה עלינו לספור
העומר, להכניס הדעת של יציאת
מצרים להמדות, בכדי שיהיה כלי
מוכשר לקבלת התורה"י.

יב. וזהו אריכות לשונו הזהב: ולזה תיכף אחר צאת בני ישראל ממצרים, בא להם
מצות ספירת העומר, עצם הכוונה להכניס הדעת שנודעת להם באמצעות יציאת
מצרים, להמדות, כי זה תכלית עבודת אדם, לקשוט מדותיו לנקותם ממום ז'
תועבות הפכיים, ולכוון מדותיו למדות הבורא, לבלתי יאהוב כי אם אהבה הבורא,
וכן היראה, כי אם יראת הבורא ברוך הוא, ועל דרך שבארנו פירוש הפסוק (דברים
ו, ה) ואהבת את ה' אלהיך, התורה מלמדת לאדם דעת, בהיות שנתעורר בקרבו
איזה בחינת אהבה, ישכיל לדעת אם בחינת אהבתו, שוה בדומה אחד לאהבת
הבורא, כי על הרוב מה שהאדם אוהב, שנאווי אצלו יתברך, וכאשר איתא בוידוים
(של ר' נסים הגדול), אשר אהבת שנאתי ואשר שנאת אהבתי, ובאמת חובת גברא
להשוות מדותיו למדת הבורא ברוך הוא, בכלום יכניס הדעת לעשותם
בהתקשרות, וכלל זה נקוט בידך, אפילו ילמוד האדם כל הספרים שבעולם, וישיג
השגה גדולה, אם אין לו התפשטות השכל, להכניס רובי תורתו והשגתו לפרטי
עיניו ומדותיו שנוהג בעולם, אינו כלום ואין עבודתו שלימה ורצויה לפניו יתברך,
ולכן בין פסח לעצרת זמן קבלת התורה, מצוה עלינו לספור העומר, להכניס
הדעת של יציאת מצרים להמדות, בכדי שיהיה כלי מוכשר לקבלת התורה.

השכל וידוע אותי

ט

להוציא גם את המידות וההנהגה מהגלות, וזהו הכנה הכרחית לחג קבלת התורה הקרב ובא, על כן יראה האדם להתחזק לפי מדריגתו ויפקח עיניו בלימוד התורה הקדושה ועיון בספרי האמונה, וע"י זה נפתחים לאדם צינורות החכמה ושיג השגות גדולות בסוגיית האמונה, ויהיה דבוק ומקושר אליו יתברך.

ובעת שעוסק בענייני האמונה
והשגחה פרטית צריך האדם לידע ולהאמין שעסק זה הוא המובטח ביותר מכל העסקים שבעולם, שע"י שישתמש בליבו האמונה שוב לא יהיו לו קושיות על הנהגת השי"ת ואז טוב לו בזה ובכא"י.

ימי חי"ך' הלילות (ברכות יב:), כי בחינת 'יום' נקרא כשהשכל הוא בהיר ואז בודאי יפעל בו על ידי זכירת הדעת אך אפילו בשעת החשכות הנקרא בחינת לילות אם יזכור בהדעת שיש מציאות אל גדול ונורא שברא יש מאין ובידו הכל בודאי 'לילה כיום יאיר' לו, ויצא מבחינת החשכות כי הדעת יתקן הכל וגם כל המדות יביא להטוב"י.

תפקידנו בימים אלו ביותר להכניס
הדעת אל קרבנו וזהו הכנה
הכרחית לקבלת התורה
והמורם מכל האמור שאנו נמצאים
בימים המסוגלים מאוד

יג. וכעין זה כתב באור החכמה (פרשת תרומה): מאת כל איש שהוא בחינת המדות שיש בכל איש, תקחו את תרומתי שהוא בחינת הרמת המדות טובות מהרע, שהוא על ידי הדעת שתכניסו אותו בכל המדות של כל איש ואיש, שהוא ענין (משלי כד ד) ובדעת חדרים ימלאו, חדרים הם כל המדות שיש בכל אדם'.

יד. וכמסופר על הרה"ק רבי שמעון מיעראסלוב זי"ע, שנשאל איך זכה לאריכות ימים, וענה שמשום שלא היה לו 'קושיות' על הנהגת השי"ת, שכן האדם שמתעקש ומקשה על הנהגתו ית"ש, מזמינים אותו לעולם העליון ושם מתבהרים הדברים.

שבע שבתות תמימות תהיינה

(מנחות טו.), חובה של זכות מונחת עלינו להתבונן ולהידבק בפנימיות של כל מצוה ומצוה, ובמצוה זו של ספירת העומר בפרט, וכפי שהמשילן זאת במשל למה הדבר דומה, לאדם שמונה מעות, שהוא מייחס חשיבות לכל מניין ומספר, כי הפרוטה לפרוטה מצטרפת לבסוף לחשבון גדול, ולולי הפרוטה הראשונה אין פרוטה שניה. ואמרו, שכך צריכה שתהיה עבודת 'מטמונים' – מ"ט מונים, לספור ולהחשיב כל יום ולאחוז באוצרות המושפעים ממנו^{טו}.

אם כן נבוא היום אל העין לחזות בנועם מצוה זו, ולבקר על ידה את מומי נפשנו, כי היא מסורה בידנו

התבוננות בימים אלו – ימי העומר בימים נעלים אלו שבין פסח לעצרת, זוכים אנו למצוה חביבה שנצטוונו מפי ה' על ידי משה עבדו, לספור ספירת העומר, וכמו שכתוב בתורה (ויקרא כג טו) 'וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עומר התנופה שבע שבתות תמימות תהיינה עד ממחרת השבת השביעית תספרו חמישים יום'.

חסידים הראשונים הניחו לנו אזהרה למשמרת, כי מלבד מה שמוטלת עלינו חובה לקיים מצות ה' בגזירת מלך, לספור בפה בכל יום את הספירה של אותו הלילה - 'מצוה למימני יומי ומצוה למימני שבועי'

טו. כתב ב'אור המאיר' (דרוש לספירת העומר): 'ולזה כיוונו חז"ל (מנחות טו.) 'מצוה למימני יומי ומצוה למימני שבועי', ובודאי לא לאמירה וספירה לבד יצאו ללמד, כי אם לדבר הלמד מענינו, איך לתקן מלא קומתו מראש עד עקב, בכלל ופרט ז' ימי הבנין, המוטל על כל אחד מישראל לתקן פרטי מדות הכל נלמד מענין הספירה. ולזה בא ה'מצות למימני יומי' - המורה פרטיות המדות הכלולים זו בזו, 'ומצוה למימני שבועי' - מורה כללות ז' ימי הבנין, לתקנם בכללותם'.

וזה לשון הגה"ק רבי יששכר שלמה טייכטל זצ"ל הי"ד בספרו 'משנה שכיר' (לספירת העומר): 'והוא נמי כוונת הספירה לספור הימים ושבועות, כמו דאמרינן בגמרא מנחות (טו.) 'מצוה למימני יומי ומצוה למימני שבועי'. דהיינו, למנותם ולהחשיבם, ועל ידי כן לבוא ולנצלם לתורה ויראה'.

שבע שבתות תמימות תהינה

יא

או בדורות אחרים התלמידים היושבים בישיבה הינם כן זכי לב יותר מהם ונוהגים כבוד זה בזה, והרי כך היא דרכו של עולם שאין התלמידים נוהגים כבוד בחבריהם, מחמת הקנאת סופרים שביניהם. והנה זה שדקדקו בהם כחוט השערה בוודאי גניזו ביה טעם נסתר¹, ואמרנו לבוא בסוד הדברים.

צדיקים שבקשו להחיש את הקץ וסופם, וטעם שעלה להם כך

בדי לבוא אל המכוון בביאור הענין, נקדים את הידוע לכולנו אשר שמענו מאבותינו והוא מקובל מדור דור, כי בימות שנות עולם, היו צדיקים ואנשי סוד אשר נטלו על עצמם מטרה קדושה להדחיק את הס"מ וחיילותיו, כדי להחיש את פעמי משיח לתקן עולם במלכות שד-י. ועבודתם זו הייתה קשה עד מאד והצריכה מסירות נפש כפשוטו כדרכה של מלחמה הנעשית פנים בפנים. והיו רבים מהם שהצליחו הרבה מאד וכפסע היה ביניהם לבין החשת הגאולה, אך הצד השווה בכל

אפילו היום שאין עומר קרב בעוונותינו² (לשון ספר החינוך מצוה שו), ולעולם - גם עתה, עלינו לראות שלא לקיימה 'אחד בפה ואחד בלב' (ע"פ פסחים קיג:). נקודה נוספת עליה ראוי ליתן את הדעת בהתבוננות בסוד הימים, היא הסתירה הידועה על מהות הזמן הזה, הלנו הוא אם לצרינו, שמצד אחד מצינו שקדושת הימים הללו גדולה, וכפי שהרמב"ן (ויקרא כג לו) מגדירם על נכון שהם כימי חול המועד בהיותם ימים שיש קדושה לפניהם ולאחריהם. ומאידך גיסא, ימים אלו יש בהם צער, שהם ימי אבל וזיכרון על הסתלקותם של כ"ד אלף תלמידי רבי עקיבא שמתו בפרק זה על שלא נהגו כבוד זה בזה (יבמות סב.).

ומידי דברו בו נוסף לשאול את שאלת העולם, מדוע נענשו תלמידיו של רבי עקיבא שהיו בוודאי גדולי תורה ויראה³ בעונש חמור כל כך על שלא נהגו כבוד זה בזה, שאין זה מחייבי כריתות ומיתות בית דין ולא מיתה בידי שמים' (לשון השם משמואל⁴ פרשת אמור שנת תרע"א), וכי כיום

טז. צא ולמד מהתלמידים שנשאר לו רבי מאיר ורבי יהודה ורבי יוסי ורבי שמעון ורבי אלעזר בן שמוע, שהם הם העמידו תורה אותה שעה (יבמות סב.), שבודאי הם גם האחרים היו גדולים וראויים.

יז. נציין למשכיל לדעת סודו של דבר על פי תורת הגלגול, לכתבי הרמ"ע מפאנו (אם כל חי פרק א סי' ג) שם נתבאר זה וקחנו משם. ראה גם 'ברית הלוי' [לרבי שלמה אלקבץ ז"ע] (פרק חמישי) שביאר זאת, ועיין גם 'נתיבות עולם' (נתיב התורה פרק יב), ובעוד ספרים רבים.

מידו. ולכן כל אותם הצדיקים שהשתדלו והרבו למהר ולהחיש גאולה, עמד עליהם הסטרא אחרא בכל כוחו ואין מפגיע שיכול לו.

מרים נכלה, נזכיר לטובה אחד שהיה גדול כוחו להכניע היצר ולקרב לבות בני ישראל אל אביהם שבשמים, הוא התנא הגדול רבי עקיבא, שבראשית ימיו היה במדרגה ירודה מאד עד שאמר 'מי יתן לי תלמיד חכם ואנשכנו כחמור' (פסחים מט:), אבל בעבודתו הקשה להכניע את חומריות גופו, עלה ונתעלה מאד עד שהיה ראוי שתינתן התורה על ידו (מנחות כט:). ונעשה שורש תורה שבעל פה^ט, והגיע במדרגתו גבוה כל כך, שנשמתו היא 'נשמה כוללת' המאחדת

הצדיקים, שבסוף לא הפיקו את זממם וכפי שאנו רואים דאנן בגלותא קיימא ועדיין לא נושענו. כשנעייין בדבר נראה דבר פלא, שכל אותם קדושים שהשתדלו להביא לימות המשיח, גמרו את חייהם שלא בטוב, אם בקיצור ימים או שהודחו מדרך הישר ושאר עונשים קשים ומרים עד מאד^ח. וטעמא דמילתא שכך עלה להם אף שהיו אנשי מעלה וקדושי עליון, כי בראות הסטרא אחרא שמבקשים את נפשו למות, אזי הוא מתאזר בעוז לנקום בחרב את מי שרצה לגרום לו זאת, ופונה מכל עסקיו רק כדי להרע לאיש הזה, ואז קשה מאד להילחם עמו, כמו אדם שלוחם על נפשו נגד מי שביקש להורגו שאין מי שיציל

יח. ידוע המה המעשיות המפורסמות של רבי יוסף דילא-ריינה, והקדוש רבי שלמה מולכו הי"ד (עיין ב'שערי קדושה' למהרח"ו, חלק ג שער ו).

גם על מרן בעל האור החיים הקדוש^י מקובל גם כן שהיה עסוק בעבודה זו, ואמר שאילו יגור שנה תמימה בירושלים יהיה בכוחו לדחות את הס"מ ולהביא את הגאולה. בסוף ימיו זכה לישיב בעיר הקודש אך לא ארכו לו שם הימים ואחר ישיבתו שם י"א חודשים נסתלק בקיצור ימים.

כמו כן ידוע מעשה הצדיקים גדולי החסידות הרה"ק רבי מנחם מנדל מרימנוב זי"ע, המגיד מקאז'ניץ זי"ע, הרה"ק מלובלין זי"ע, שבקשו להחיש הגאולה בשנת תקע"ה, ומתו כולם באותו שנה.

יט. ראה את שכתב הרמ"ע מפאנו בספרו 'עשרה מאמרות' (מאמר חקור דין חלק ה פרק יא): **באמת אמרו חכמים ז"ל** (במדב"ר יט ו) **דברים שלא נגלו למשה אלא כללים כללים, נגלו לרבי עקיבא שזכה לידרוש אותם מדעת עצמו ומכוין להלכה. כי כשם שנפש משה רבינו ע"ה היא ממחצב התורה שבכתב ונקראת 'תורת משה' (מלאכי ג כב), כך נפש רבי עקיבא ממחצב התורה שבעל פה ונקראת על שמו - לפי דעתנו, שהרי סתם משנה רבי מאיר סתם תוספתא רבי נחמיה סתם ספרא רבי יהודה סתם ספרי רבי שמעון סתם סדר עולם רבי יוסי וכלהו אליבא דרבי**

שבע שבתות תמימות תהינה

יג

שהוא המיוחד מכולם להכניס ללב אחדות ה', ולכן נמנו אצלו כדי לקבל באמצעותו את שלימות הידיעה של שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד. וזהו שסיימו ש'באו תלמידיהם ואמרו להם רבותינו הגיע זמן קריאת שמע של שחרית', שהמרא דאתרא - רבי עקיבא הבהיק כאור יום חשכת ליל, עד שראו הכל שתכלית צאתנו ממצרים וקיום 'תשביתו', תכליתו 'שמע ישראל הוי"ה אלהינו הוי"ה אחד' שהוא עולה במספר כמזהו [1118] (אוצר החיים קאמרא מצוה ט).

אכן למעלה הגדולה ביותר שלו - שהשפעתו תימשך על כל נפשות ישראל עד סוף הדורות, זכה להגיע בשעת מיתו עת שסרקו את בשרו במסרקות של ברזל ועסק למרות הכל לקבל עליו עול מלכות שמים שלימה, עד ששאלהו תלמידיו עד כאן, ויצאה נשמתו 'באחד' (ברכות

את כל בני ישראל עד סוף כל הדורות.

והוא הדבר שמשבחים ואומרים בלילי פסחים שרבותינו היו מסובין בבני ברק, והיו מספרים ביציאת מצרים כל אותו הלילה, עד שבאו תלמידיהם ואמרו להם רבותינו הגיע זמן קריאת שמע של שחרית. ותמהו (מהרי"ץ חיות סנהדרין לב:) כיצד הלך רבי אליעזר מביתו לרבי עקיבא שהיה גר בבני ברק (סנהדרין שם), והרי רבי אליעזר אמר 'משבח אני את העצלנים שאינם יוצאים מבתיהם בחג' (סוכה כח:), ואם כן מה לרבי אליעזר אצל רבי עקיבא. אלא כי כל עבודתנו ויגיעת חג הפסח בפרט, היא כדי להגיע ל'יודעתם כי אני ה' (שמות יב) - לאחדות גמורה של 'שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד' (דברים ו ד). וידעו רבותינו ששלימות היציאה ממצרים היא בהימצאות רב אצל רבי עקיבא

עקיבא (סנהדרין פו), והעמידו הקב"ה בדור החורבן, להגן על העולם ועל התורה שלא תשתכח'.

וב'שיטה מקובצת' (כתובות מ): 'משום שהיה העולם שמם עד שבא רבי עקיבא ושנאה להם וכו' (יבמות סב:). הלכך כל אחד מתלמידיו שהיה מכוון לדעתו הרי הסכים להלכה ורבי עקיבא היה להם במקום משה רבינו אדון הנביאים ע"ה, לפי שהיה כבר נשתכח תורה שבעל פה עד שבא הוא ושנאה, ומשום הכי כל מי שהיה מסכים לדעתו, שפיר קרינו עליה טובינא דחכימי'.

יסוד זה שרבי עקיבא הוא שורש תורה שבעל פה ועינינים נשגבים ונעלים המבוארים עפ"ז, תמצאנו שזור לאורך ולרחוב בספרי הכהן הגדול מלובלין זי"ע, ולא ראינו טעם להביא מדבריו כי אין מספר להם, אבל כל שאיוותה נפשו לטעום מסוד ה' אשר גילה ליראיו לך ראה בהם ודרוש נא אחריהם ותראה אור גדול ותחיה נפשך.

מילי דמלכא

סא:). שאז בשעת הסתלקותו על קדושת ה', התעלה רבי עקיבא להיות במדרגת נשמה כוללת של כל בני ישראל עד לדור אחרון^כ, והטביע כח שאפילו קל שבקלים שאינו יודע תורה

מה היא, יוכל להתקשר אל האות שלו שבתורה ולמסור נפש עבורה שלא תיבטל, כמו רבי עקיבא שמסר עצמו להריגה למען שמו באהבה^{כא}, שזה יהיה מדרגת כל ישראל^{כב}.

כ. ביאר המהר"ל (נתיב אהבת ה' פרק א) שרבי עקיבא לא מת מחמת יסוריו, אלא מחמת דבקותו והתבטלותו לגמרי לה' אחד, כי באהבתו הגמורה לא השאיר את עצמו כמציאות נפרדת.

כא. כמו שעולה מ'מאור עינים' (ליקוטים) בביאור דברי הגמרא (פסחים כב:): 'שמעון העמסוני, ואמרי לה נחמיה העמסוני, היה דורש כל אתים שבתורה, כיון שהגיע ל'את ה' אלהיך תירא' (דברים ו יג) פירש. היינו, שכשהגיע למדריגת יראה באותיות, פירוש מן הגשמיות ונתפשט מכל גשם העולם, עד ששב רוחני מפני יראת הרוממות, ונמצא אין העולם כדאי ללמוד מדריגה זו מפני התעלמותו למדרגה גדולה אשר אין באפשרי ללמוד דעת את העם אשר מדריגתם בשפל המדרגה, עד שבא רבי עקיבא ולימד, רצונו לומר, שהמשיך ולימד דעת את העם אשר בסוף ועקב המדרגות והם בבחינת עקביים, שגם הם יומשך אלופו של עולם. וזהו אותיות עקיבא הא' נמשך בעקביים סוף המדרגות שגם הם יתקרבו אל היראה הפנימית'.

כב. לשון ה'תפארת שלמה' (פרשת בראשית): 'אמנם הנה חכמינו ז"ל הורו לנו בזה גודל מעלת רבי עקיבא במסירת נפשו לאלהים בהשתוקקת העצום וגודל דביקות הנפלא שאין בזולתו. דרבי עקיבא ע"ה היה ענינו שכל ימיו היה מחכה ומצפה באמת למסור את נפשו להריגה מתי יבא לידו השעה שיוכל לקיים זה בפועל ממש ליהרג על קדושת שמו יתברך שמו כי מגודל האהבה והתלהבות לא היה יכול לנוח ולשקוט כל ימיו עד שיצא מחשבתו לפועל, מה שאין כן שאר בני אדם אם כי מחויב לקבל עליו מסירות נפש על קדושת ה' ולהיות מוכן לזה בכל עת. אך לצפות ולבקש על זה הוא מעלה גדולה מאד. אבל רבי עקיבא היה אומר כל ימי הייתי מצפה ומצטער על פסוק זה מתי יבוא לידי, כי כל יום ויום שלא בא לידו המסירות נפש בפועל להוציא מחשבתו, הנה היה מצטער ודואג על זה.

ועוד זאת היתה מסירת נפשו יתירה במעלה, דהנה בשעה שהוציאו זמן קריאת שמע היה, וכבר ידוע בספרים הקדושים כי בכח הקריאת שמע יכול להכרית כל החיצונים שזהו חרב פיפיות בידם וכמבואר במגלה עמוקות (פרשת וישלח) 'כה תאמרו לאדוני לעשו' (בראשית לב ה) רמז כ"ה הוא קריאת שמע בפסוק (דברים ו ד) 'שמע ישראל' הוא כ"ה אתויון. וזה 'תאמר' לה' שהוא 'אדני' ויכרית את עשו הרשע. כן הנה כשהוציאוהו להריגה והיו סורקין את בשרו, הוא היה יכול

שבע שבתות תמימות תהינה

טו

נותן ליעף כח גם בדור אחרון כיצד לעמוד איתן בעבודת ה'כ.

בבך נעמיד נכונה את שפתחנו ושאלנו, מאי טעמא נענשו תלמידי רבי עקיבא בעונש חמור כל כך על מעשה פעוט של לא נהגו כבוד זה בזה. דהנה זה עתה נתברר, כי זה דרכו למו של המלך זקן וכסיל, שבראותו שבאים עליו ומבקשים את

וזהו סוד מה שכתב ה'של"ה הקדוש' בסידורו בשם קדמונים (שער הכוונות דרושי תפלת השחר דרוש א) שכמזכירים בתפלת השחר את הפסוק (תהלים צד א) 'אל נקמות ה' אל נקמות הופיע' שיש לכוון בו שינקום ה' נקמת דמו של רבי עקיבא. לפי שמיתת רבי עקיבא אינה רק דבר פרטי, אלא היא נוגעת לכל אחד ואחד מישראל עד סוף כל הדורות, שהוא

להציל את עצמו באמירת קריאת שמע והיה יכול להכרית האויב ולהכניעו ולהפילו, והוא ע"ה לא רצה בכל זאת רק ליהרג ולמות בפועל ממש כי על זה היה משתוקק כל ימיו כמו שכתבתי.

וזהו שאמרו חכמינו ז"ל 'כשהוציאו את רבי עקיבא להריגה זמן קריאת שמע היה'. פירוש, אך אותה השעה שהוציאוהו את רבי עקיבא להריגה הוא שהיה זמן הקריאת שמע, כי הוא במיתתו במסירת נפשו כנ"ל, פעל ותיקן את הקריאת שמע לנכון. כי כל ענין קריאת שמע הוא למסירות נפש ולהעלות מין נוקבין מעלה מעלה להמשכת המוחין והחיות להעולמות. וזהו שפעל רבי עקיבא ע"ה כמו שכתבתי. לכך רק אז היה תיקון של קריאת שמע ופעולתה, וזה זמנה האמיתי כמו שכתבתי עתה הגיע זמנו של פלוני. כך רק אז מצאה הקריאת שמע כח להוציא פעולתה על ידי רבי עקיבא. וזה 'זמן קריאת שמע היה' כנ"ל. וזהו שאמרו לו תלמידי רבינו עד כאן, פירוש, דתלמידי הקדושים ידעו כי בכח רבי עקיבא ע"ה להכרית כל שונאיו באמירת קריאת שמע (עיין בכסא מלך בתיקונים דף י"ד אות ב') כמו שכתבתי, לכך היו מתמיהים עליו 'עד כאן' תסבול יסורים ולא תעשה כלה בהשונאים האלה. הלא תוכל להושיע עצמך. אבל הוא אמר להם 'כל ימי הייתי מצטער על זה' ומשתוקק לקיים בפועל ממש, 'עכשיו שבא לידי לא אקיימנו' וכו".

כג. וקבל מלשונו הזכה של הגה"ק רבי יוסף חיים זי"ע מבבל (שו"ת רב פעלים ח"ג סי' ה): 'דידוע מה שכתב רבינו האר"י ז"ל בשער הכוונות ובמקומות אחרים, בכונת 'אל נקמות ה' אל נקמות הופיע', שצריך לומר בכל יום אחר פסוקים של 'הודו'. הענין הוא, שבעולם העשיה הקליפות חזקות ואין כח להוציא ניצוצות הקדושה משם, אלא בכח עשרה הרוגי מלוכה שהם המלקטים את הניצוצות דנשמות שבעשיה. כי מזמן שאחר בית שני שנתרבו המינין והקליפות, אי אפשר ללקטן בשום אופן, זולתי על ידי הנשמות של עשרה הרוגי מלוכה, וכל זה הוא בעשיה דוקא. וזהו הטעם שהוצרכו ליהרג עשרה אבירי ישראל כדי שיוכלו ללקט אותם

דרושי פסח דרוש ח) שהם יסוד פינה של הרבה מספרי הקודש הבאים לבאר את מהות ועבודת ימי הספירה, ובם נשזור אחד לאחד תירוץ ודרך לכל השאלות האמורות בריש הענין. תוכן דבריו המאירים של 'האר"י הקדוש' הם, שספירת העומר היא החוליה המקשרת בין חג הפסח לחג השבועות, שבלייל הסדר זוכים ישראל להשגות שלא על פי סדר מעשיהם, ולמחרת ביום טוב ראשון מסתלקים האורות הללו, והקב"ה מבקש שנתקרב לפני הר סיני ונגיע לאותם מדרגות בכח מעשינו ולא בתורת מתנה. ולכן סופרים לילה אחר לילה ומתעלים מספירה לספירה, עדי באים לנ' שערי בינה בלייל שבועות שהיא שלימות הטהרה^{כ"ה}.

כדי להבין את דבריו על עומקם נביט על עצמנו - ו'מבשרי אחזה אלהי' עד כמה נעלים הדברים, עיננו

נפשו, שהוא נתפס ל'פכים קטנים' ונותן עליהם את כל כעסו, ולכן גם כאן כשראה את רבי עקיבא שהצליח להתעלות לדרגה גדולה כל כך ולהיות רבן של ישראל לדורות, וריבה תלמידים הרבה שמילאו את ארץ ישראל ויכלו גם הם להגיע להיות במדרגת רשב"י וחבריו שכוחם רב להושיע עד שהארץ היתה מלאה דעה את ה' והיו מבטלים אותו מכל וכל, על כן נטפל לדקדק עם תלמידיו שהטביע בהם את כל כוחו, אפילו על דבר של חוט השערה והרגם בפרק אחד^{כ"ד}, כדי שלא ירבו דוגמת רבי עקיבא שונאו הגדול.

הארות הבאות בלייל הסדר ומשמעותם

אחר הקדמה קצרה זו נפנה לדברי 'האר"י הקדוש' (שער הכוונות

הניצוצות שבעשיה מיום שנהרגו עד ביאת המשיח, וזהו מה שאנו רומזים ואומרים 'אל נקמות' וכו".

ובקרני הוד תפארת של ה'תפארת שלמה' (פרשת שמייני): 'הענין הוא כמבואר בכוונת האר"י ז"ל בפסוק (תהלים צד א) 'אל נקמות ה' שקאי על עשרה הרוגי מלכות, כי אמנם אין בנו כח להעלות מי נוקבין מקליפת העשיה הזאת, כי אם על ידי עשרה הרוגי מלכות שהעלו נשמתם מין נוקבין במסירות נפש, והם תיקנו בחינת המלכות, ואחר כך נוכל להעלות הכל על ידי מעשינו ועבודתנו עיין שם. וזה שאמרו במסכתא (ברכות סב:) כשהוציאו לרבי עקיבא להריגה זמן קריאת שמע היה. רצו לומר, כי הוא תיקן הזמן קריאת שמע לדורות אחריו על ידי שהעלה את עצמו מין נוקבין, על ידי כן הוא ניקל להעלות לעולם על ידו כנ"ל.

כד. ולהלן יבואר מדוע נעשה דינם דווקא בתקופה זאת של בין פסח לעצרת. כה. וכך נמצא ב'אמרי פינחס' (שער ד אות רסא-רסב): 'ביציאת מצרים בא אור גדול, ואחר כך נסתלק והלך מדריגה אחר מדריגה וכו', ובלילה הראשונה בא האור

ממ"ט פנים של תורה ונסתלק, ואחר כך בכל לילה בא פנים אחד של תורה. בפסח באין כל המוחין בפעם אחת ומפסח עד עצרת הוא בהדרגה לאט לאט, ומפני זה היו מקריבים מנחת שעורים, שהוא לשון שיעור, [כמאמר הכתוב (משלי לא כג)] 'נודע בשערים בעלה', כל חד לפי מה שהוא משער (זוהר הקדוש ח"א קג), ומפסח לעצרת עליית כל הנשמות, כי יש נשמות מחסד ומגבורה, ומקטנות ראשון, ומגדלות ראשון, ומקטנות שני, ובכל אחד מבחינה הנ"ל יש אלפי אלפים נשמות, ולכך כתוב בכתבי האר"י ז"ל (פע"ח שער ספירת העומר פרק ו) שיש לכווין בכל לילה, כי אולי יגיע' וכו'.

הגה"ק מהר"ם איזנשטאט זי"ע (טיול בפרדס תנינא אות ד) פירש ביסוד זה את הכתוב (שמות יג יד) 'והיה כי ישאלך בנך מחר לאמר מה זאת', היינו, שלמחרת ליל הסדר כשמבחין הבן שכל האורות הגדולים שזכינו להם בערב היו ואינם, הוא תמה ושואל את אביו 'מה זאת' להיכן הלכו להם. וממשיך הכתוב שיאמר האב לבן התשובה 'בחוזק יד הוציאנו ה' ממצרים מבית עבדים', שעליו לדעת כי לולי ה' שהיה לנו שהוציאנו טרם נשתקענו בשער הנ' במצרים לא הייתה לנו תקומה, ולכך הוכרח הקב"ה לגלות אורו הגדול ולהשפיע לנו מנועם זיו אורו, אולם אחר שיצאנו ממצרים עלינו לעמול בעצמינו להשיג המדרגות הנשגבות במעשינו.

ה'מגיד הגדול מקאז'ניץ' זי"ע בספרו 'עבודת ישראל' (ליום ב' של פסח) אומר, שעל פי דברי 'האר"י הקדוש' מתורצת תמיהתם של ראשונים (ארחות חיים הל' ברכות, שבלי הלקט סי' רלד, ועוד) מדוע אין מברכים ברכת שהחיינו על מצות ספירת העומר ככל מצוה הבאה מזמן לזמן. כי הראנו לדעת שכל האורות הגדולים של הימים שבין פסח לעצרת הבאים על ידי ספירת העומר כבר באו בליל פסח, אלא שבאו אז בתורת מתנה ובימים אלו עבודתנו לזכות בהם בזכותנו, לכך אין מברכים 'ברכת שהחיינו', שכבר ברכנו בליל יום טוב בקידוש היום ואף זה היה בכלל הברכה שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה.

ואלה הם הדברים שהביא ב'בני יששכר' (מאמרי חודש סיון מאמר א אות ז): 'דהנה בעת צאתנו מארץ מצרים היה הדבר בחיפזון שלא על ידי מעשינו, והנה היה לישראל התגלות המאורות העליונים והשגת העליונים אשר זאת היא עיקר התורה, אבל להיות שהיה הדבר שלא על ידי מעשינו לא נשאר הדבר בקיום, עד שנשתאו ממ"ט יום והלכו בכל יום ממדרגה למדרגה בהשגה והכנה דרבה עד שנשתלם שיעור קומתן בהשגה על ידי מעשיהם ותשוקתם והשתדלותם, ואז היו ראויין מן הדין אל התורה. הנה ההשגות שהשיגו בצאתם ממצרים הוא נקרא 'תורת חסד', ואחר כך בשעת מתן תורתנו תורה מפי הגבורה שמענו (מכות כג:).

וכן הוא בכל שנה ושנה, ביום טוב הראשון של פסח מאירין לישראל כל הדרגין והאורות העליונים, אבל הוא שלא על ידי מעשינו ונקרא 'תורת חסד' וזה לא נשאר לנו בקיום, וצונו השי"ת 'וספרתם לכם' (ויקרא כג טו) לעצמיכם להנאתכם ולטובתכם וסופרין יום אחר יום וניתוסף לנו בכל זמן מוחין אחרים, עד

מילי דמלכא

רואים שהאדם דוחק עצמו ואומר שהוא היה רוצה לאכול חמץ גם בפסח, אבל מה יעשה שאביו שבשמים גזר עליו (ע"פ תורת כהנים ויקרא כ טו), אלא רובם ככולם אומרים שאינם תאבים כלל וכלל לאכול חמץ ואין להם משיכה לזה כלל. וכל זה הוא מחמת שהארה הגדולה שמזריח ה' בלילי פסחים על ישראל היא 'אהבה בתענוגים' הגורמת שנפשו של אדם קצה מעצמה מכל דבר שאינו רוחני וכמהה לדבוק רק במצה – מיכלא דמהימנותא ובכל דבר המקרבה לאביה שבשמים.

רואות בכל ימות השנה, כי טבע האדם שהוא נמשך אחר יצרו ולהוט אחר תאוות האכילה, והמפורסמות אין צריכים ראייה כיצד לדאבוננו 'נתנו מתמדיהם באוכל' (איכה א יא), מחמדי התורה והמצוות נדחקים חוצה מפני חימוד וחשקת המאכל (ראה מדרש שמואל אבות פ"ב מ"ח). אולם אף כל זאת שאנו רדופים אחר המאכל, לא יעלה על דעת איש להכניס בימי הפסח חמץ לתוך פיו, ואפילו אם הוא עסוק בכל ימות השנה שעה אחר שעה ברדיפה אחר אוכל ערב בוקר וצהרים. ואין זה רק מחמת שהוא ציווי ה', כי הלא אין

השתלמות שיעור קומה על ידי מעשינו ואז ראויים אנחנו לקבל התורה מפי הגבורה מצד הדין על ידי מעשינו.

וזהו שקראה התורה ליום טוב הראשון של פסח בשם 'שבת', דהחילוק הוא בין שבת ליום טוב, דבשבת כתיב (שמות לא יד) 'קודש הוא לכם', רצונו לומר, הקודש העליון - מוחין דחכמה נשפע אפילו שלא על ידי מעשינו, רק שהוא מתנה מאת השי"ת לישראל עם קרובו, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (שבת י:): מתנה טובה יש לי בבית גנזי ושבת שמה. על כן שבת קבועה וקיימת ואינה צריכה לקדושת בית דין (פסחים קיז:), על כן אין אנו מברכין 'מקדש ישראל והשבת' רק 'מקדש השבת', מה שאין כן יום טוב נקרא מקרא קדש (ויקרא כג ג), שאנחנו קוראין ומזמנין את הקודש על ידי מעשינו, ועל כן קדושת יום טוב תלוי בקידוש בית דין, על כן מברכין 'מקדש ישראל והזמנים' (ברכות מט.). ישראל דקדשינהו לזמנים (שער הכוונות דרושי ראש השנה דרוש ה). והנה, לענין זה מעלת יום ראשון של חג הפסח יש לו מעלת השבת, שההשגות הנשפעות לנו והמוחין לקבלת התורה הנה הוא בדרך מתנה - 'תורת חסד' ושלא על ידי מעשינו, על כן לא נשאר לנו הדבר בקיום וצריכין אנו לספור יום אחר יום במצות השי"ת להשתלם שיעור קומתנו על ידי מעשינו, על כן בכדי להודיע לנו טעם למצות הספירה אמרה התורה 'וספרתם לכם', להנאתכם ולטובתכם, שיבואו המוחין 'לכם' על ידי מעשיכם, ולמה כזאת, להיות שהיא 'ממחרת השבת', הגם שכבר היה לכם שלימות המוחין ביום הראשון של פסח, זה לא נשאר לקיום, שהוא כעין פעולת שבת שהיא שלא על ידי מעשיכם.

שבע שבתות תמימות תהינה

ט

הקדוש' ותירוצו (ח"ב קפג:), שאם החמץ רומז ליצר הרע, כיצד יתכן שרק ימי הפסח נאסר חמץ בבל יראה ובל ימצא וכעבור החג חוזרים לאכול חמץ, ודינא הוא שיהא אסור לאכול וליהנות מחמץ בכל השנה כולה. ותירץ, שהאכילה בימי הפסח מוציאה ברכה לכל ימות השנה שעל אף שאוכלים מאכלי חמץ הרומזים ליצר, שארית המצה מונעת את ההידבקות בחמץ דא יצר הרע, שיאכלו לאכול לחם מן הארץ ולברך עליו ברוך אתה ה' לידע שאף הוא מהשי"ת¹⁰. שבימות הפסח מקבלים אור גדול כזה בכח ההתדבקות במצה, שזה גורם שגם אחר החג יש מציאות לאכול חמץ על טהרת המצה, שהחמץ לא יפתנו ולא יתגרה בנו ונאכל אותה בקדושה ובטהרה כפי שאוכלים מצה בימי פסח.

רבי עקיבא ושייכותו ליום א'

דפסח, והנקמה בו בימי העומר

ומחמת שהימים קודם הפסח הם ימים טובים לישראל

בספרי הקודש פירשו בזה את דברי הירושלמי (פסחים פ"ה ה"ה) שבעת מכת בכורות עמד פרעה ויקרא למשה ולאהרן לילה ויאמר קומו צאו מתוך עמי' (שמות יב לא), 'והיה קולו מהלך בכל ארץ מצרים מהלך ארבעים יום ומה היה אומר ובו' לשעבר הייתם עבדי פרעה, מיכן והילך אתם עבדי ה'. היינו, שהאור הגדול שהאיר באותו הלילה כאור יום (זוהר הקדוש ח"ב לח). היה גדול כל כך, עד שהקליפה לא מצאה מנוח לעצמה והרגישה שהולכת לאיבוד, ולכן צעק בכל כוחו שיסתלק ויצאו ממצרים ושיתירו אותו בחיים. וכן הוא בכל ליל פסח, שמדי שנה בשנה עומד פרעה וקולו מהלך בכל ארץ מצרים מהלך ארבעים יום – 'קומו צאו מתוך עמי' לשעבר הייתם עבדי פרעה, מיכן והילך אתם עבדי ה', ומטעם זה האדם אינו נמשך אחר תאוותו ורוצה רק קרבת אלהים לי טוב.

והדברים הללו שאור הפסח עצום ורב ומשפיע על כל השנה, הם בעצם שאלת ה'זוהר

כו. וכך איתא ב'לקוטי תורה' (פרשת שמות): 'כמו החולה שמתרפא מחליו שצריך בימים הראשונים לאכול מאכלים דקים וקלים שלא יזיקו לו, ולכן נצטוינו לאכול מצה בז' ימי הפסח וכמו שהשיב רבי שמעון לרבי אלעזר בנו (זוהר הקדוש ח"ב קפג:) ששאלו כי אחר שחמץ יצר הרע ומצה יצר טוב, למה לא נצטוינו שלא לאכול חמץ כל השנה. והשיב לו: כי הימים הללו להיותם חולים שיצאו ממצרים, הוצרכו לאכול מצה ואחר כך בהיותם בריאים וטובים לא יזיק להם אף אם יאכלו חמץ.'

מילי דמלכא

אלו מתו תלמידי רבי עקיבא, כי בימים ההם ובכל שנה בזמן הזה, הוא מתעורר מחדש לנקום לכל אלו שרצו להעבירו מן העולם.

המקום גורם להוסיף כאן תוספת, לשבח בהקדם הידועות לנו,

כי המלחמה שהיתה בין דבורה וברק נגד סיסרא וחיילותיו מרישא – הקריאה לברק לבוא מנפתלי, ועד גמירא – הריגת סיסרא ויבבת אמו עליוכ^ח (שופטים פרקים ד-ה) אירע בליל

שמתעלים מטומאה לטהרה^{כז}, ואנו מסובין כבני מלכים אתכא דרחמנא (מרדכי ברכות רמז קלט), וכמעט רגע אחד אנו זוכים לבניסן עתידים להיגאל (ר"ה יא.) שאז ישחט היצר הרע על ידי הקב"ה (סוכה נב.), לכן בראות הס"מ אחר הסדר כי הוא עדיין בעולם ושלא נשחט, אז הוא בא לנקום נקמה בעד אלו שבקשו רעתו, ולפיכך זמנים אלו הם ימי דין כמו שאומרת המשנה (עדיות פ"ב מ"י) שמשפט רשעים בגיהנום הוא בין פסח לעצרת, ובימים

כז. כמו שכתב המקובל רבי אברהם אזולאי זי"ע (עין הקורא נהר נו): 'כי הני שלושים הם שייכים לפסח, ומידי שנה בשנה, פעל ה' למענהו, כי בשלושים יום הללו, החלו עולין לאט לאט נפשות ישראל מרשות הסטרא אחרא'. ועוד הביא ברשומיו שם: 'נתפרסם טוב טעם למה שאמרו רבותינו ז"ל בניסן נגאלו ובניסן עתידין ליגאל. כי בניסן הם מוכנים, שכבר בשלושים יום קודם הפסח יצאו חלקי נפשם אשר היו בהיכלות הסטרא אחרא, ובליל פסח הם בני חורין, והם מעותדין לגאולה'.

המשך לנאמר על דרך העבודה, ניתן למצוא בדבריו המלהיבים של הגה"ק רבי אליעזר פאפו זי"ע בספרו 'פלא יועץ' (ערך חמץ), המלמד לאנוש בינה מה תפקידנו בימים אלו: 'אמנם כדי לבער רוח הטומאה מעליו לגמרי, לא סגי בבדיקה וביעור החמץ לחוד, אלא כתבו המקובלים שמשלושים יום קודם פסח, צריך ליתן לב ללכת בדרך טובים ולקיים קצת דרכי התשובה, ואז הקב"ה בכל לילה מוציא חלק נשמות ישראל מתוך הקליפות, הכל לפי מעשיו של אדם ולפי הכנתו, עד שבליל התקדש חג עומדים מבחוץ בני חורין. וזהו בחינת 'ציאת מצרים' שיש מדי שנה בשנה. וזהו בעצם אומרים (הגדה של פסח) 'חייב אדם להראות את עצמו כאילו הוא יצא ממצרים'.

וזה לשון ה'שפת אמת' (שבת הגדול שנת תרמ"ב): 'כי כאשר כל בני ישראל עסוקים בהגעלה וטהרת הכלים בימים האלו, ומנהג בני ישראל תורה, מתעורר כח טהרה מלמעלה. וכן הוא אומר (תהלים סח ז) 'מוציא אסורים בכושרות' ודרשו חז"ל (מכילתא פרשת בא מס' דפסחא טז) בעת שכשר לצאת. שהזמנים שנעשו בהם הנסים, הם מסייעים גם עתה'.

כח. בגמרא (ר"ה לג:) למדים את הסימן לתקיעת שופר של ראש השנה מהיבבה האמורה באם סיסרא, והוסיפו על זה (תוס' שם ד"ה שיעור בשם הערוך) שלכן ראוי

שבע שבתות תמימות תהינה

כא

פסח, וכמו שאנו משוררים ומשבחים בפיוט 'אז רוב ניסים הפלאת בלילה': 'טיסת נגיד חרושת סלית בכוכבי לילה, ויהי בחצי הלילה'. ואמרו חז"ל (הוריות י:): על מעשה זה של יעל אשת חבר הקיני ששהתה עם סיסרא עד שהרגתו, שזה היה בחינת 'גדולה עבירה לשמה, ממצוה שלא לשמה'. המקובלים מפרשים את עומק הדברים, כי בתוך סיסרא היה ניצוץ קדוש של נשמת רבי עקיבא ולא היה כח להוציא בלעו מפיו עד שבאתה יעל ובמעשה שלה זכתה להרים מן האשפתות את נשמת רבי עקיבא ולהעבירה לצד נשמת ישראל^{כט}, וכמו שאמרו בגמרא (גיטין נז:): 'מבני בניו

לתקוע מאה קולות זכר לקולות הבכי שלה. ולא בכדי היא שאת תקיעת שופר אנו למדים מאשה זרה אם סיסרא, כי כנאמר רבי עקיבא הוא הגבוה מכל במעלת קבלת עול מלכות שמים שלימה, ולכן כדי להגיע ל'תמלכוני עליכם' (ר"ה טו.) בשלימות, מוכרחים להגיע אליו, ואין לנו אלא על ידי הזכרת קולה של אם סיסרא, שאצרה בתוכה את נשמת רבי עקיבא.

כט. זה לשון 'האר"י הקדוש' ב'שער הגלגולים' (הקדמה לח): 'ודע, כי לעולם כשהנשמה היא גדולה מאד, אי אפשר להוציאה מן הקליפות, אלא על ידי מרמה ותחבולה, וכמו שאירע לי, שלהיותם החיצונים חושבים, שכבר הייתי אבוד ביניהם חס ושולם, לא חששו על הענין, והוציאני הקב"ה מביניהם, על צלם מקיף הרב מגיד משנה, והם חשבו כי אדרבא לטובתם היה, ונהפכתי להם לאויב. וכן תראה, כי הנשמות רבות גדולות, באים בבני עמי הארץ ולפעמים בבני רשעים, כגון אברהם מתרח, ולא הספיק זה, אלא כמו שאמרו חז"ל וכן נזכר בזוהר כי תרח ארתח למאריה, שנזדווג עם אשתו בנדה, ואז יצא אברהם אבינו ע"ה. כי על ידי רימה השי"ת את החיצונים, והמשיך באותה טיפה נשמת אברהם אבינו ע"ה, ולא ידעו החיצונים כי זהו תיקונו וכו'. וכן דוד המלך ע"ה לא יצא מן החיצונים, אלא באותו מעשה הנזכר לרבותינו ז"ל (ראה ברכי יוסף או"ח סי' רמ ס"ק ג בשם ספר ישן) על פסוק (תהלים נא ז) 'הן בעון חוללתי', שחשב ישי אבי דוד שבא אל פלגשו, והיתה אשתו ממש. וכן אשתו ראתה טפת דם בסוף הזיוג, וזה שאמר הכתוב (שם) 'ובחטא יחמתני אמי', כי אלולי כך, לא הניחוהו החיצונים לצאת לעולם. וכן זהו הטעם, של תמר, ורות, ורחב הזונה, וכל נשמות הגרים, וכל מלכי בית דוד והמשיח שבאים מן רות המואביה ומזווג יהודה ותמר, וכן רבי עקיבא בן גרים שהוא מבני בניו של סיסרא, כי זו היא המרמה ותחבולה שהקב"ה עושה עם הקליפה, ומרמה אותה להוציא נשמה עשוקה בתוכם, והבן זה'. וראה באריכות בשער הגלגולים הקדמה לו. ובעשרה מאמרות' להרמ"ע מ'פאנו זי"ע (מאמר חקור דין חלק ה פרק י).

מי ידמה לו. אבל האמת היא שלכל אחד יש חלק ונחלה בזה, דהנה בליל פסח מתעלה כל אחד להיות קדוש וטהור בהשגה גדולה שלא על פי פועלו, והיצר מקטרג ואומר שאינו בדין שיזכו להשגות כאלו רק מחמת שפעת ה' ללא יגיעה עצמית, על כן אחר יום א' דפסח מסתלקים כל האורות שבאו אלינו ומתחילים ימי הספירה, כדי שיתייגע האדם בהם בכוחות עצמו, ויקבל אותם שנית בכוחו, ויתקיים בו יגיעת ומצאת תאמין' (מגילה ז:) שההארות הללו ישארו אצלו בתמידות מובלעים בדמו ולא יסתלקו ממנו.

ולפי שהיצר יודע כי הימים הללו בכוחם להשפיע לכל השנה^א, שאם האדם שומרם כראוי אזי הוא קונה את מה שקיבל בשולחן הסדר,

של סיסרא למדו תורה בירושלים ומאן אינון רבי עקיבא^ל. ומעתה כמו מובן הטעם שתלמידי רבי עקיבא ענשו דווקא בימי הספירה, דהראנו לדעת, שתקומת נשמת רבי עקיבא היתה בליל פסח, ולכן כשהשמש פונה ללכת ומגיע יום מחרתו, הסטרא אחרא מנסה לנקום על מה שהוציאו בולעו – את נשמת רבי עקיבא מתוך פיו, בדמות הריגת כ"ד אלף התלמידים.

עבודת הסטרא אחרא להשכיח קרבת אלהים בימים כתיקונם

ועל של עתה באנו להבין מה יש לנו מכל האמור לענין עבודת ה' שלנו דבר יום ביומו, שאין אחד מאיתנו שחושש שמא יאונה לו רע כמו שאירע לרבי עקיבא ותלמידיו, כי

ל. גרסנו כמו שתיקן ב'ספר המפתח לרבי ניסים גאון' (ברכות כז:) הובא כמה פעמים ב'פרי צדיק' (פרשת יתרו אות א, פרשת כי תבוא אות יא). ובענין חילוף הגרסאות שם ראה באורך שו"ת הרב"ז - ילקוט החנוכי (סי' נה).

לא. וכך יש ב'אמרי אמת' (פרשת אמור שנת תרס"ה): **'איתא בכתבי האר"י ז"ל כי כמו שב' החדשים הללו הם זמן גידול הפירות על כל השנה, כמו כן הנפש מתגדלת בימים אלו על כל השנה. כתיב (ירמיה ב ב) 'זכרתי לך חסד נעורייך' וגו' זה קאי על אלו הימים שקודם החטא, כי הרי אחרי חג השבועות קלקלו, ונשאר מזה כח לדורות וכדאיתא ב'זוהר הקדוש' (ח"ב קפג ב) כי מי שמתקן ימי הספירה כהוגן, אינו גידון בראש השנה וביום הכיפורים. הימים האלו הם יותר גבוהים מראש השנה ויום הכיפורים כי ישראל נכנסו אז לשערי בינה, ורק מחמת שמקלקלין צריכים לראש השנה ויום הכיפורים, ואף שישראל חטאו, על כל זאת נשאר לעולם משהו מקודם החטא ונמשך מזה כח על להבא שיכולים להיאחז תמיד באלו הימים ולחזור למדרגה הראשונה וכמאמר האר"י ז"ל כי כל חיות האדם בע' שנותיו הם מימי הנעורים קודם שטעם טעם חטא. והכוונה כנ"ל, שנשאר משהו מימי הנעורים שיוכלו להתחזק ולהגיע למדרגה הראשונה. וזהו 'זכרתי לך**

ורוחנית, שאין להם ההארות הגדולות המאירים עלינו והמה בהישג יד בימים הטובים, וממילא לא שייך להתייגע ולהידבק בהם, כשטענתו אל האדם: 'מה לך כי תחפוץ עתה להשיג אלוקות, והרי כעת הם ימות החול, ימים פשוטים שנצרך לעסוק על המחיה ועל הכלכלה, ואין בכך כח וגבורה להימשך אחר רוחניות, ולכן הלך אחר רוב העולם לאכול ולשתות וליהנות ממנעמי עולם, להיות מעורב מהנעשה והנשמע, ולתת גם לגוף את שלו'. ובערמוניות זו הוא מרוויח שני דברים הבאים כאחת: א. שהאדם אינו נעמד מולו במלחמתה של תורה, כי אינו מרגיש דיו שהוא אויב ושונא לו מתמול שלשום, שהרי הוא נותן לו ללמוד ולעסוק בתורה ולהרגיש עליה נועם ה' בימים הטובים. ב. שבימי החול שאז הוא עיקר עבודה ורוב ימות השנה, האדם מסור בידו, ובטוח שאכן לא שייך להתעלות וללמוד ולעדות עבודת בוראו כראוי בימים של חול, והוא שייך בעיקר לזמנים הנעלים של 'אתה בחרתנו'. ועל זה נקונן 'מי יתן ראשי מים ועיני מקור דמעה ואבכה יומם ולילה את חללי בת עמי' (ירמיה ח כג) על ש'ליידער ליידער' [לצערנו] מצליח השטן בחלקקות לשונו להכניס בלבול גדול

על כן הוא מניח את כובד משקלו בימים אלו באמתלאות שונות כשמטרתו אחת להפריד בין הדבקים – ישראל וקודשא בריך הוא. והרמז לזה 'לית כתובה דלא רמו ביה תגרא' (שבת קל.), שבכל שנה קודם עת הכלולות יום מתן תורה שהוא ל'יום חתונתו' (שיר השירים ג יא), בא הס"מ ומבקש להכניס ביה תגרא, לבלבל אותנו לבל נבוא ליום הגדול הזה עם הארות חג הפסח, ועלינו לקיים 'לא תשמע אליו לא תחמול ולא תכסה עליו' ולהעבירו מעל לבנו שלא יפריע לנו את שמחתנו.

דרבנו הנלווה להסיר מאיש ישראל את ה'ברכת מועדיך' והשפעתם, היא על ידי שמפטם את האדם בדיבורי סרק, ש'ביום טובה - היה בטוב', בימים שיש בהם יום טוב ומרגישים כי טוב ה', אזי ראוי שנעבדו וניזיל בתר ההארות הגדולים, ולמשל שבכוא חג הפסח, ישמח וישב באסיפת חברים וירנן לה' על שהוציאנו ממצרים וכל כיוצא בזה, או בהגיע יום ל"ג בעומר שהיא הילולא דרשב"י, שיפזז בריקודים לשמו ולזכרו של האי תנא אלוהי, אבל כש'חמק ועבר לו' - אחר הזמן המובחר הנ"ל ואין אורות הבאים מן שמיא, אזי הם ימים שאין בהם חפץ

חסד נעורייך. והיינו 'ונחלתם לעולם תהיה' (תהלים לו יח), הגם שאחר החטא נופל האדם ממדרגותיו מכל מקום יש בכל איש משהו מקודם החטא אשר יוכל עוד להאחז בזה'.

מילי דמלכא

ואבנים טובות, והיו ישראל מוצאין אותם בים'. וגדולה היתה ביזת הים מביזת מצרים וכו' ולפיכך הוצרך להסיען בעל כרחם'. וזה אינו מובן, כיצד יתכן שרגע קודם לכן היו נדמים כמלאכי השרת, וכעבור שעה קלה נהפכו לרדוף אחר כסף וזהב עד שהוצרכו להסיען בעל כרחם. אלא שהם הם הדברים, כי דרך היצר שהוא נותן לאדם ליהנות מזיו השכינה בזמנים שחופף עליו ענן ה', אך מיד שנגמר הזמן הטוב ההוא, מיד לפתח חטאת רובץ בטענה משונה שמכאן ואילך לא שייך לו להתעסק בקדשים כי הימים אינם אלא ימי חול פשוטים ללא שום הארה. והוא הדבר שהיה גם בים סוף, שאף שישראל התעלו כל כך ש'מלכותך ראו בניך זה אלי ענו ואמרו', בכל זאת נתהפכו בשעה מועטת לרדוף אחרי כסף וזהב שגרם להם שיעשו את העגל (ברכות לב.).

ועלינו לדעת היטב כי ככל החיזיון הזה שהיה במעמד קריעת ים סוף ולאחריה, כן יהיה גם קודם בנין ציון וירושלים וגאולתינו השלימה, שאף שעין בעין נראה מראות אלהים בהיגלות אורו של משיח, מכל מקום יהיה ניסיון קשה שלא לקחת מאורו של משיח, אלא לשוב אל רדיפת

ובפרט בלבות הצעירים שמתקררים אט אט מאש התבערה שאחזה בהם בימים הטובים, עד שהגחלים נכבים לגמרי וכל העבודת ה' היא כעול על צוואריהם.

וכבר בימי צאתנו מארץ מצרים היה זה דרך הפעולה של המסית, שהרי כולי עלמא מודי שאין למעלה מהמעמד הנשגב שזכו ישראל בעת קריעת ים סוף, שהשי"ת נגלה לעיני בשר 'וירא ישראל את הירד הגדולה' (שמות יד לא) כבחור ואיש מלחמה (מכילתא דרשב"י שמות טו ג), עד שהראו כולם באצבע 'זה אלי' (סוטה יא:), והיתה ההתגלות גדולה עד מאד שראתה שפחה על הים מה שלא ראה יחזקאל וכל שאר הנביאים (מכילתא פרשת בשלח מס' דשירה ג). וזכו אז לשורר שירה יחד עם משה רבנו כהשגתו - 'או ישיר משה ובני ישראל' שזה נס ופלא עצום לב.

אולם אף על פי כן רגע כמימריה אחר גילוי שכינה זה, נאמר בפסוק (שמות טו כב) 'ויסע משה את ישראל מים סוף', וכמו שמפרש רש"י על אתר מדוע נאמר 'ויסע' בלשון קשה: 'הסיען בעל כרחם, שעמרו מצרים סוסייהם בתכשיטי זהב וכסף

לב. כמו שכתב האור החיים' על אתר: 'ויאמרו לאמר אשירה', פירוש, אמרו זה לזה 'לאמר', פירוש, שיאמרו שירה יחד בלא בחינת השתנות והפרדה, עד שיהיו כאיש אחד הגם היותם רבים. ונתכוונו יחד ועשו כן ואמרו 'אשירה' לשון יחיד כאילו הם איש אחד, שזולת זה היו אומרים נשירה'.

שבע שבתות תמימות תהינה

כה

החנית מידו ונשאל לו: 'לטענתך כי בימים כתיקונם לא שייך לעמול כל כך על קרבת אלהים לי טוב מחמת שאין בהם אור מיוחד, אמור מעתה, לשמחה מה זו עושה – שמחה הילולא דרשב"י שהשמחה בו היא למעלה מהדרך האנושי' (בני יששכר מאמרי חודש אייר מאמר ג אות ג)^{לג}. והוא השטן לבטח יפתח פיו וישׁיב: 'הלא הוא זמן גדול שיש בו התנוצצות אורו של רשב"י ומקדושת חג השבועות ולכן שמחים בו'. ועל זה נשיב לו: הרי קודם שהיה רשב"י בעולם, היה יום ל"ג בעומר יום סתמי ללא כל חשיבות מיוחדת, ומה גרם ליום זה שנתעלה כל כך להיות יום המשפיע אור גדול, הכל הוא בכוחו של רשב"י שלקח את היום הפשוט והקשה הזה, שהיה רדוף מהרומאים וחי חיי צער ב'מערות צורים', ושם דייקא 'קנית הודך והדרך', שזכה לרומם את היום הזה עד שנקבע כיום שמחה בכלל ישראל. והוא זה שהורה לנו את הדרך נלך בו, לצרור את ההשפעות שבאו לנו בימים הטובים, ולהשתמש בהם לאחר מכן בימי הרעה, ולעשות מהם גם כן ימי טובה על ידי המשכת האור אליהם. וכמו שכתב המגיד מקאזניץ זי"ע ב'עבודת ישראל' (ליום ב' של פסח) שזה ענין עבודת הספירה:

הממון כבראשונה, כמו שגילה הרה"ק הרבי ר' אלימלך זי"ע ב'נועם אלימלך' (פרשת קדושים): 'לעתיד כשיבוא משיח צדקנו, יקבץ את העם המפוזרים, והצדיקים יהיו סמוכים אצלו תמיד. ואותם אנשים שהתנהגו בזה העולם בגלות כשורה, אך לא היה להם שכל של אמת לעבוד את הבורא ברוך הוא בכל האופן והיו אוהבי ממון רק ששמרו עצמם מן החטא לפי שכלם, אז משיח מביא אותם אל הים אוקייאנוס ופותח להם האוצרות הגנוזים שם, ומלא שם אבנים טובות וכסף וזהב הרבה מאד, ונוטלין משם כל הפצם והולכים לביתם ברב בצע כסף והון רב, וכשמשיח פורה לגן עדן בקדושתו הגדולה, אז הצדיקים שבדור פורחים אחריו לגן עדן בכח קדושתו ופרישותו הגדולה, ואותם אנשים שקבלו טובתם ורצונם באוצרות הזהב, כשרואים הגדולה הזאת הם רוצים גם כן להעשות כן ולפרוח ביניהם, ואינם יכולין מחמת כובד משאם גשמייתם שדבקו עצמם בכסף וזהב'.

התשובה למענה היצר, כי אין נפקא מיניה בין העיתים והזמנים ובכולם צריכים לעבוד את ה' מה תשובה נשיב לאותו רשע על חלומותיו ועל דבריו, נגזול

לג. וזה לשונו: 'אשר נתאמת לנו מאנשי אמת אשר השמחה ביום הזה על ציון רבי שמעון בן יוחאי, היא שלא כטבע דכתיב (משלי יג ט) 'אור צדיקים ישמח'. לד. חלילה לא באנו להוריד ולומר, כי הימי טובה אינם רצויים וטובים מהם הם

מילי דמלכא

אל הכהנים ואמרת, ופירש רש"י: להזהיר הגדולים על הקטנים. דהיינו, בשעת מוחין גדלות, להזהיר עצמו על שעת הקטנות ולחזק את עצמו. וכן בכל הזמנים, למשל בשבתות וימים טובים שאז זמן ההתלהבות בחשק נפלא לעבודתו יתברך שמו, צריך האדם להכין עצמו על ימי החול הנאים שיהיה מקושר גם כן בבוראו יתברך שמו. וכן ביום א' דפסח אמרו חז"ל (ש"ע או"ח סי' תכה ס"ג) הסימן א"ת ב"ש, א"ת א' דפסח הוא תשעה באב. ואם כן צריך האדם לקשר עצמו ביום א' דפסח היטיב בבוראו, עד שאפילו בט' באב שהוא יום הירידה מכל המדרגות, יהיה גם כן מקושר בעבודת השי"ת. וזה רומז 'ביום טובה היה בטוב', וגם אז 'דאה' והביט על יום רעה, שיבוא בירידת המוחין, והכין עצמו עליו שלא תיפול בו'. עד כאן מתיקות לשונו.

והנה אפשר לפרש שאלת הכן החכם ששואל 'מה העדות והחוקים אשר צוה' וכו' (דברין ו ס), דהיינו, ששואל מעם הענין וביאורו כיון שנעשה בליל ראשון דפסח כל התיקונים, אם כן 'מה העדות והחוקים אשר צוה ה" - לספור אחר כך ספירה ואחת לאחת למצוא לחשבון ולעשות התיקונים בעולמות לאט לאט. והתירוץ הוא, כי כתוב אומר (קהלת ז יד) 'ביום טובה היה בטוב וביום רעה ראה', דהיינו, שיש באדם מוחין גדלות ושעות שיוכל לעבוד את בוראו בבחירות ובהתלהבות, ויש עתים וזמן שמסתלק ממנו המוחין ונשאר בקטנות. והכלל שצריך האדם לזכור בשעת מוחין גדלות, להכין עצמו ולעשות רושם בקרבו הגם שישתלק ממנו ההתלהבות לא יפול לגמרי חס ושלום ויהיה מהמנצחים קרבא ויתחזק וישען בה'. וממשיך ואומר - וזה רומז מה שכתוב (ויקרא כא א) 'אמור

ימות החול, כי מה שנתן את הכח בימי הרעה הם דווקא ימי הטובה, רק בקשתנו לחזק ברכיים כושלות להראות כי לית נהורא אלא דנפיק מדו חשוכא (זוהר הקדוש ח"ב קפד), ודווקא משם יש צמיחה לדבר.

והבה נחשב בדעתנו מה היה עולה בסופו של רשב"י אילו היה נחבא במערה רק זמן מה, ולאחריו היו מודיעים לו מן שמיא שיכול לשוב לביתו וללמוד תורה כמכבר, הלא לא היה לנו את כל הזוהר הקדוש' וסודותיו אשר תיקן במ את העליונים, כמו שאמר לחותנו רבי פינחס בן יאיר 'אשריך שראיתני בכך, שאילמלא לא ראיתני בכך - לא מצאת בי כך' (שבת לג). נמצינו למדים, שכל מעלתו נבעה רק מתוך תוקף הקושי שלו. ולכן ל"ג בעומר הוא ספירת 'הוד שבהוד' - דין שבדין, לרמז כי רשב"י נתעלה דווקא מתוך המיצר והמתיקו להיותו יום שכולו רחמים.

הגדולה' – מלחמת היצר (חובות הלבבות שער יחוד המעשה פרק ה), שאם האיש הלוחם יודע קודם צאתו למלחמה היכן היצר אורב לו ומבקש רעתו, אזי יכול לגבור עליו ולנצחו.

אין זה מן הנסתרות, כי מלחמת היצר של דורנו הולך סביב דבר אחד 'השגת תענוג', צא וראה, כיצד כל ה'צייטונגען' [עיתונים] מלאים כרוזות ומודעות כיצד להשיג שלימות התענוג: באוכל, במנוחה, בכסף, או חלילה באיסורים וכדו', והרדיפה אל התענוגים הללו נועדה לנוס מן התענוג האמיתי של 'האדם לא נברא אלא להתענג על ה' וליהנות מזיו שכינתו' (לשון ה'מסילת ישרים' פרק א).

ימי ספירת העומר, הם עיתים המיוחדים לברכה של השגת תענוג רוחני, וטעם הענין, כי ימי הספירה וליל שבועות הם דוגמת ספירת ימי טהרה, והטהרה במקוה אחריהם (זוהר הקדוש ח"ג צד). וענין כוונת המקוה כבר דשו המקובלים וספרי החסידות (ראה בעל שם טוב פרשת יתרו) מה רמז יש בה מדוע הוא מטהרת טמאים, ולא ניכנס למים שאין להם סוף (הרחבה גדולה בענין טהרת המקוה תמצא בספרנו שבת מלכא קדישא ח"ב חלק המאמרים מאמר ה וקחנו משם), אלא נסתפק בב' טיפין מן המים לקרב אל שכלינו את טיב המתנה שנתן לנו הקב"ה, ונראה כי זהו בעצם עבודת ימי הספירה וליל שבועות הבא לאחרי,

מי חכם ויבן זאת לקחת צידה לדרך מן האור שזכה בפסח שימשך אחריו גם לתוך ימי הדין של ספירת העומר, וכפי שאמרו צדיקים שעיקר עבודת הפסח הוא 'וספרתם לכם ממחרת השבת' (ויקרא כג טו) להמשיך את כח הפסח למחרת גם בימות החול. וכבר הזהירנו מרן ה'בעל שם טוב הקדוש' לבל יחשוב איש יהודי שהוא אינו כלול עם אותם שזכו לאור באור החיים ואין לו שייכות ל'יום טוב', כי זוהי ה'עונה הפסולה' שהרבו לספר בגנותה (ראה בעל שם טוב פרשת וירא אות טז). אלא 'החלש יאמר גבור אני' (לשון ה'שליה הקדוש' מס' שבועות פרק נר מצוה אות ה), ויאמין כי מתנוצצים בו כל האורות הגדולים של ימי הטובה, ועליו מוטלת החובה להמשיכם על ימי הרעה.

ימי ספירת העומר, דביקות בתענוג עליון

אחד מכללי המלחמה החשובים ביותר להשגת ניצחון, הוא הנקרא בלשונות העמים War Intelligence, שתפקידה לברר ולשרש מה הם פעולות האויב ולמנוע ממנו לעשותם, וכפי מה שיוודעים את צפונות האויב, כך מובטח הניצחון, כי אין לשני כלי זיין אמיתי להילחם נגד זה. כלל זה אינו רק במלחמת בשר ודם של 'ולמדינות בו ייאמר איזה לחרב', אלא דוגמה ל'מלחמה

מילי דמלכא

על הגוף! היינו, שעבודת המקוה היא יגיעת בשר של האדם, שצריך להיכנס בגופו במים כדי להילחם עם הקליפות המבקשים להסירו מדרך הטוב, ולגרום להם להניח לו לעבוד את ה', מה שמכונה במקובלים 'מיין נוקבין'.

מעם שני על טהרת המקוה, שורשו ב'האר"י הקדוש' (שער הכוונות דרושי סדר שבת דרוש א), שמי המקוה מכוונים למקום גבוה הנקרא 'נחל עליון', שהוא נחל שבו עוברים הנשמות בשוכם לכור מחצבם ומזדככים מן הזוהמא שדבקה בהם בעולם הזה, וכל נשמה אף של הצדיק הגדול צריכה לעבור שם, כדי להסיר ממנו את הריח הרע וכל שכן איסורים ותאוות רעות שהיתה דבוקה בהם בהאי עלמא, כדי שתוכל לקבל מהתענוג העליון. ובדוגמה לזה הוא המקוה שלנו, שהמקוה מוריד מהנכנס אליו את התענוג הרע שדבק בו, ונותן לו תענוג רוחני¹. וזה הבחינה הוא מתנה טובה של טהרה מן השמים של הבא לטהר מסייעים אותו (שבת קד.), בחינת 'מיין דוכרינ' שהיא השפעה מן השמים.

ששניהם יחד משפיעים טהרה להשיל מעלינו את הבגדים הצואים ולעמוד לפניו זכים ונקיים.

ב'חסד אברהם' למקובל רבי אברהם אזולאי זי"ע (מאמר ב נהר נט) כתב, שמי המקוה מבטלים את רוח הטומאה שאינה יכולה לחיות תחת המים (סנהדרין טז:), וסרה מן האדם הטמא, וזה לשונו: 'בענין המקוה, ידוע כי מסורת קבלה בידינו מחכמי אמת, שארבע מאות כיתות הטומאה שורה על הממא, והם סוד ד' מאות איש דעשו (בראשית לב ז). וכדי להעביר אותם צריך לבוא במים, ואם היות שהאדם מורכב מד' יסודות אין טהרתו אלא במים. והטעם, כי הטומאה היא רוח כמו שאמר חזקיה 'ואת רוח הטומאה אעביר' וכו' (זכריה יג ב), והרוח אין בטבעו ליכנס בתוך המים אלא על המים כמו שנאמר (בראשית א ב) 'ורוח אלהים מרחפת על פי המים'. וכשהטמא נכנס בתוך המים נשלף ממנו אותו רוח הטומאה ולכן הצריכו חז"ל שהטמא יכנס בו כל גופו בתוך המים שאפילו אם נשאר שער ראש אחד חוץ למים לא נטהר (תגיגה יא. ועוד), שמשם נאחו כל הטומאה וחוזרת

לה. מידי עוסקנו מעסק המקוה, נביא את שכתב ב'שו"ת ערוגת הבשם' (סימן יט) על טבילת שחרית קודם התפלה: 'דאין להביא ראייה מהתנאים והאמוראים, שהתנאים והאמוראים הקדושים היו בכל עת ובכל רגע דבוקים בקדושתו יתכן שמו לא היו צריכים הכנה לתפלה, אבל אנן בני אדם מגושמים דבוקים בתאוות עולם הזה, ודאי כל כמה דעושין הכנה קודם התפלה בדברים הגורמים טהרת המחשבה טפי מעלי, ומבואר בכל ספרי מוסר כמה גדלה מעלת המקוה לטהר המחשבה'.

אחר שקיבלנו אורות גדולים מאד שלא בהדרגה וכערך מעשינו בליל הסדר, והס"מ שאינו יכול לחזות זאת, עורך כלי מלחמה וצריכים לעמוד נגדו בעזו ותעצומות. וזה הדרך ישכון אור, לדעת לאן פנינו הולכים, וגודל התשוקה הזאת היא שתעמוד לנו לקבל התורה כדקא יאות. וכפי שכתב הר"ן (פסחים כח: מדפי הרי"ף) על מצות העומר, שעיקרה נבע מהשתוקקותם של ישראל ששמעו שבצאתם מארץ מצרים יזכו לקבל את התורה, והיו הולכים ומונים יום ליום עד שיגיעו לקבל את התורה.

צא ולמד משמחת נישואין שלנו, עד כמה גדולה ההשתוקקות עליה שמונים וסופרים את הימים בצד החתן ובצד הכלה בצפייה ובהמתנה אימתי יבוא הזמן המקווה, ואם ישאל העומד מן הצד 'לשמחה מה זה עושה' לספור כל יום ויום עד שיבוא,

יתכן לומר, כי ב' טעמים אלו מכוונים כנגד ימי העומר וליל השבועות שהוא הגמר של הטהרה, שימי הספירה הם בחינת 'מייץ נוקבין' שאז צריכים להתייגע להשיג קדושה וטהרה ולנקות עצמו מכל כיעור ודבר רע, ובליל שבועות אחר שנטהרנו כראוי, אז משפיע עלינו השי"ת מים טהורים מנחל עליון בבחינת 'מין דכרין' להשלים את הטהרה על נכון. וזה סוד הימים – ימי הספירה המשולים לטהרת המקוה, שעל ידי שנכנסים במי הדעת שלהם, יכולים לקבל תענוג גדול מנחל עליון להסיר את התאוות המגושמים ולדבוק בלשמו ולזכרו תאוות כל נפשו.

ציפיה ליום מתן תורה כעבד ישאף צל

העולה מן האמור, כי ימים אלו שאנו מצויים בהם, הם ימי עבודה

לו. נבקש להוסיף עוד מעניין זה על פי מה שהרחבנו לעיל, שלכאורה אם כן שהמקוה משפיעה תענוג וקדושה רוחניים, היה צריך להיות שהאדם בצאתו מן המקוה וכל שכן בהיותו שם, שיתנהג במורא גדול בידעו את אשר מושפע עליו, אבל מה נעשה שלדאבון לב אנו רואים להיפך, שצריכים חיזוק גדול לשמור הפה במקום ההוא, ובני אדם נכשלים בזה לדבר שם ומתענגים מזה. ואמרנו כי טעם הדבר, שיש קליפה הניזונית ממה שמדברים במקוה (נחמד מזהב, ליקוטים מהרה"ק רבי יחזקאל מקוזמיר ז"ע), וכיון שטהרת המקוה גדולה עד מאד, לכן מצד אחד רגלי האדם מוליכות אותו לטבול והס"מ אינו מונע ממנו, אבל כדרכו המרושעת תיכף ומיד אחר ימי הטובה, הוא מכשילו בתענוג אסור של שיחה בטילה באותו מקום ומפילו לנוקבא דתהום רבה, וכמו שאמרנו שנותן לקיים תורה ומצות אבל אינו נותן שהידיעה הזו תימשך אל המקום ששם יש ניסיונות ורצונות לא טובים שצריך להכניע.

מילי דמלכא

יחוש לעצות היצר שכבר אין בכוחו להגות בתורה כעלם צעיר ומוחו חלוש מחמת טרדותיו על המחיה ועל הכלכלה, כי כלום בעסקי מסחר גם טענתו זו בפיו שמוחו אינו מחודד כבנערותו לצבור הון ועושר לביתו. ואם יטען טענה ניצחת שהתייגע בלימוד זמן מה ולא ראה שצמח לו תועלת, אף אתה אמור לו: 'כלום קטן הלומד בתלמוד תורה רואים אצלו כיצד מוחו גדל בכל שעה והוא מבין טוב יותר, והלא רק בסוף פרק זמן מה, אז נגלה למפרע שהבנתו בלימוד עמוקה יותר מדאשתקד', וכן גם בכל אדם שמוחו רק מתחדד ונעשה טוב יותר אם רק יהגה בתורה עוד ועוד ביגיעת בשר, ועליו רק להחליט החלטה גמורה שגם הוא מיודעי התורה והוגיה, ולא להסתפק במועט באיזה שיעור לפרק זמן קצוב ביום.

יעזור השי"ת שנזכה לתקן את נפשותינו ורוחותינו ונשמותינו מכל סיג ופגם, ולנצל את יקרת הימים כראוי וכנכון למצפים ליום כלולות – חג השבועות, שאז נפתחו העליונים והתחתונים וראו כולם 'כי ה' הוא האלהים אין עוד' (דברים ד לה).

וכי לא די להתכונן זמן מועט בלבד קודם, הרי לפני יחשב, כי ספירת הימים הוא המלמד על הרגש שאינו ניתן לצמצם עד כמה שומרים ומצפים לזמן הזה. וכן הוא בדידן בספירת ימי העומר, שכשהולכים בהרגשה שאנו הולכים לחתונה גדולה, שמחת הנישואין בין השי"ת לכנסת ישראל שעומדים לקבל מתנת אירוסין את התורה הקדושה, הלא כל רגע ורגע מנוצל היטב והלב בוער באש עד לב השמים אימתי יבוא יום נעלה זה, עד שבלילה קודם הכניסה לחופה אין ביכולת לישון מרוב געוגעי קודש, ומי שאינו מרגיש כן בליל חג השבועות, סימן הוא שלבו ושכלו אטומים מרוב חלאת עוונות וטביעה בתענוג, ולכן הוא אינו מתפעל.

ואין בדברים האלו לומר שצריך לבטל ממלאכה ולא להנהיג עם התורה מנהג דרך ארץ לחרוש בשעת חרישה ולזרוע בשעת זריעה, אלא שיעשה אותם במעשה ידיים, ובלב פנימה תבער אש להבת שלהבת¹, ויקבל על עצמו קבלה חזקה, כי גם במצבו עתה, יש ביכולתו להתחדש כנשר כמו נער לימים, ולא

1. כאותו שפירש הרה"ק מקאצק ז"ע את דברי הגמרא (ברכות ח). 'גדול הנהנה מיגיע כפו יותר מירא שמים', שלא נאמר 'גדול הנהנה מיגיע מוחו', ללמדנו, שצריך אף בעת העסק בגשמיות להתייגע בשכל בתורה ויראה, ומי שעושה כן אזי הוא גדול יותר מירא שמים שאינו מתעסק בגשמיות ומעלה אותם לרוחניות.

היטיבה ה' לטובים ולישרים בלבותם

אלו יעמדו על הברכה שנדבו סכום הגון להוצאת הגליונות

פרנס הגליון

ידידינו הרב החסיד המפואר

רבי **משה ישראל כהן** הי"ו

לעילוי נשמתו הטוהרה של

אדונינו מורינו ורבינו

כבו"ק מרן **אברהם יהושע העשיל** זצוק"ל

בן מרן **רבינו שרגא פייביש** זי"ע

זכותו הגדול הגדול יגן על הנדבן החשוב הי"ו ועלינו ועל בית ישראל

הרוצה להשתתף בהוצאת הגליונות נא להתקשר למס' 3245 - 661 - 347
וזכות הגדול של זיכוי הרבים תעמוד לכם להתברך בכל מיילי דמיטב

קול רנה וישועה באהלי צדיקים

ברגשי גיל וחרדת קודש ומתוך הדוותא עילאה
קול צהלה ורנה שפתינו תרננה מולא טבא וגדיא יאה
אל מול פני האי גאון וגדול שר התורה והיראה מרביץ תורה לעדרי עדרים במדה
גדושה ונפלאה ירא אלוקים איש האשכולות השלם בכל מיני שלימות
המלאך המכה האומר לנו גדל להוציא הני מילי מעליותא
דברי תורתו הנעלים של מור אחיו כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

הגאון הצדיק רבי חיים האגער שליט"א
אב"ד זאלישטשיק

לרגל השמחה הגדולה השרויה במעונו

באירוסי בנו

החתן תמים למעלות מופלג בתוי"ש ומושלם בחסידות
הרב אברהם יהושע העשיל שליט"א

עב"ג בת

הגאון הצדיק אב"ד וויטצען שליט"א

יעזור השי"ת שהזיווג יעלה יפ"ה ויזכו לבנות בית נאמן בישראל ע"ד אבוה"ק
ורבוה"ק זי"ע לתפארת כל המשפחה הרוממה, וברכתינו שגורה לכבוד מורינו
שליט"א שירוהו ממנו ומכל יו"ח רב תענוג ונחת דקדושה כל הימים ומשמחה זו
יושפע שפע רב של שמחה ואושר שלות הנפש הרחבת הדיעת לעבוד עבודתו
בקודש ללמוד וללמד עוד רבות בשנים מתוך בריות גופא ונהורא מעליא מתוך
אריכות ימים ושנים טובים

המברכים מעומק הלב פנימה

הנהלת מכון שפ"ה ברורה

והנהלת קהילתינו הק'

בשם כל בני קהילתינו ואנ"ש די בכל אתר ואתר